

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Gorzowie Wlkp.**

**Informacja
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
Miasta Gorzowa Wlkp.
w 2023 roku**

Gorzów Wlkp., luty 2024 rok

Spis treści		strona
Wstęp		3
1	Sytuacja epidemiologiczna	4
2	Warunki zdrowotne środowiska bytowania mieszkańców	19
3	Stan higieniczno -sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych	26
4	Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy, nadzór nad środkami zastępczymi	32
5	Stan higieniczno- sanitarny w placówkach wychowania i nauczania	41
6	Działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	55
7	Działalność w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	59
8	Zestawienie tabel i wykresów	77

WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. jest powołany do realizacji zadań w zakresie zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne celem ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. wykonuje zadania określone w ustawie z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338 ze zm.), które polegają na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Nadzór sanitarny w mieście Gorzowie Wlkp. jest prowadzony na obszarze o powierzchni 85,72 km², który zamieszkuje ogółem 117 379 osób, co stanowi około 63% całkowitej ludności powiatu gorzowskiego. Miasto posiada centra handlowe, supermarkety, restauracje, hotele, uczelnie wyższe, liczne placówki oświatowe, duży szpital wojewódzki, a także dworzec kolejowy.

Biorąc pod uwagę sytuację epidemiologiczną w Polsce i na całym świecie, rok 2023 był kolejnym rokiem, w którym oprócz statutowych działań przeciwepidemicznych kontynuowano wielopłaszczyznowe działania mające na celu ograniczenie transmisji wirusa SARS-CoV-2.

Niniejszy raport odzwierciedla zakres i rodzaj zadań podejmowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego wszystkim mieszkańcom naszego miasta.

1. Sytuacja epidemiologiczna

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w 2023 r. na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. charakteryzowała się wzrostem zachorowań na ospę, szkarlatynę, boreliozę oraz inwazyjne choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*. Również zachorowania na gruźlicę nieznacznie wzrosły. W zakresie COVID-19 odnotowano spadek zachorowań w porównaniu do lat poprzednich. Zmniejszyła się również ilość przypadków wymagających hospitalizacji oraz ilość zgonów z powodu COVID-19. Inspekcja Sanitarna nadal zaangażowana jest w proces sekwencjonowania genów i wariantów wirusa SARS-CoV-2, prowadzone są również wywiady z osobami zakażonymi.

1.1 Choroby zakaźne

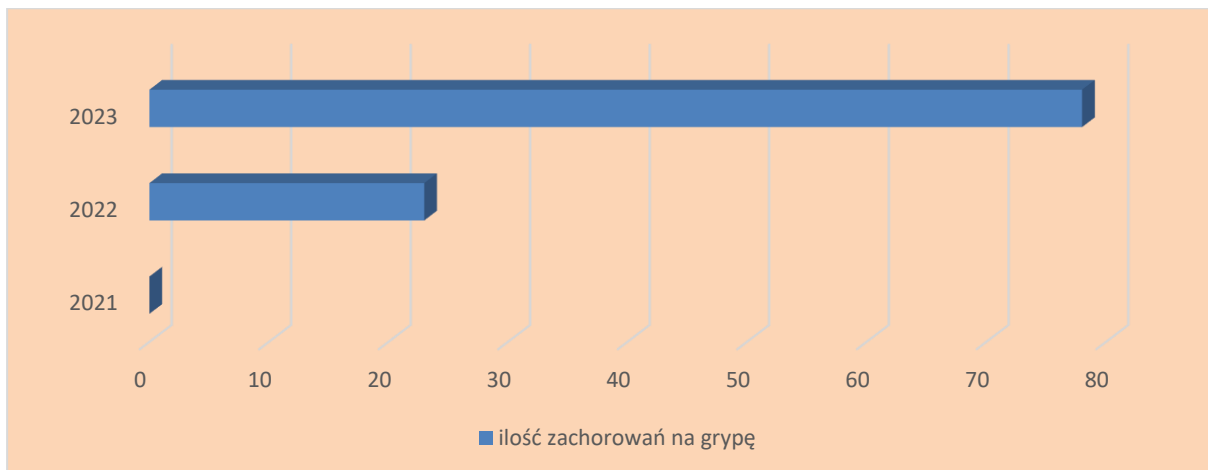
W 2023 r. w zakresie chorób zakaźnych odnotowano:

- zakażenia **grypą** potwierdzoną za pomocą testu antygenowego oraz zakażenia **RSV** (Syncytialny wirus oddechowy - atakuje górne i dolne drogi oddechowe, głównie u dzieci i osób starszych, zakażenia RSV w naszym klimacie najczęściej pojawiają się jesienią i zimą). W dniu 25 lutego 2023 r., wprowadzono istotne zmiany do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 10 grudnia 2019 r. dotyczące zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu do Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych (PSSE). Zgodnie z nowymi przepisami, konieczne jest zgłaszanie przypadków zachorowań związanych z wirusem RSV oraz przypadków grypy, które zostały zdiagnozowane przy użyciu testu antygenowego.

Zgłoszono 378 przypadków grypy potwierdzonej za pomocą testu antygenowego oraz 88 przypadków zakażeń wirusowych. Zarejestrowano 78 przypadków zachorowań na gripę potwierdzonych badaniem laboratoryjnym, stanowi to wzrost w porównaniu do lat poprzednich, tj. w 2022 r. – 23, w 2021 r. – z powodu pandemii COVID – 19, nie zarejestrowano zachorowań.

Podobnie jak w ubiegłym roku, kontynuowano nadzór epidemiczno-wirusologiczny nad gripą w systemie SENTINEL. W roku 2023 w programie uczestniczyły 4 placówki medyczne podstawowej opieki zdrowotnej z terenu miasta Gorzowa Wlkp. W próbach pobranych od osób z objawami choroby w ramach systemu SENTINEL w badaniach potwierdzono wirusa grypy typu A i wirusa grypy typu B.

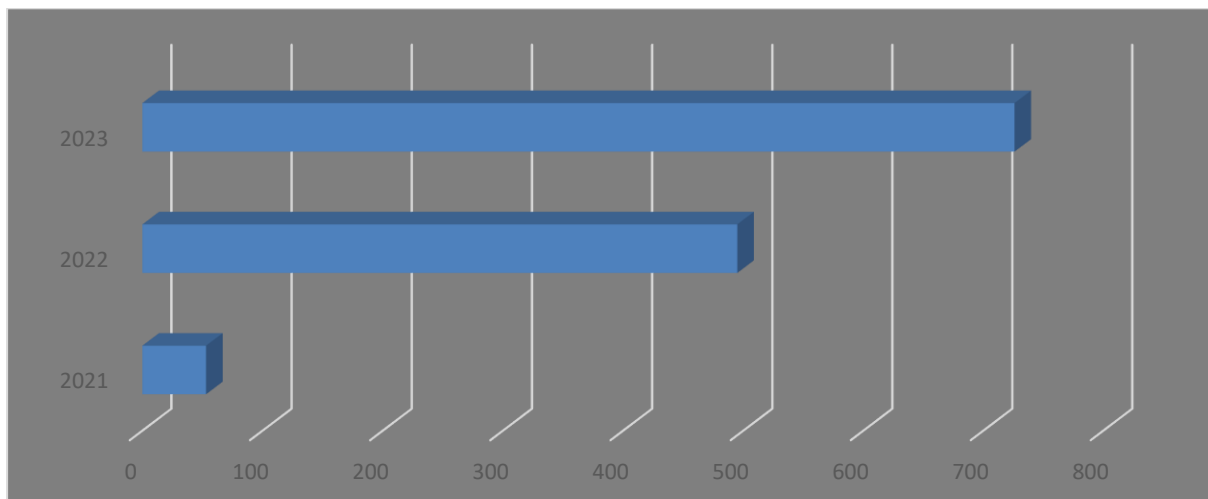
Wykres 1. Ilość zachorowań na gripę potwierdzonych badaniem laboratoryjnym w latach 2021 – 2023

W 2023 r. w zakresie chorób zakaźnych odnotowano wzrost:

- zachorowań na **ospę** - zarejestrowano 726 zachorowań (w 2022 r. – 495, w 2021 r. – 53);

Wykres 2. Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2021 – 2023

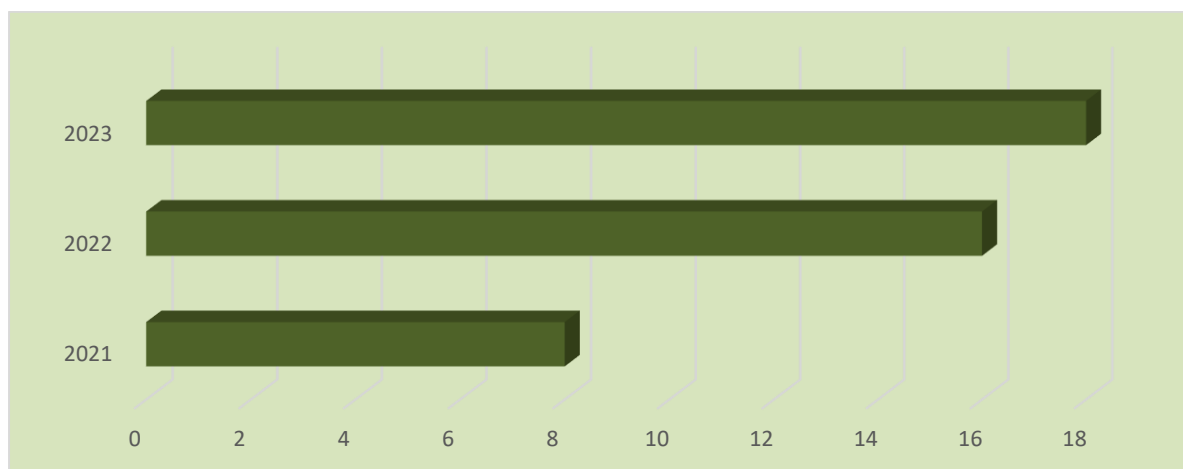

- zachorowań na **szkarlatynę** - zarejestrowano 97 przypadków szkarlatyny, stanowi to znaczny wzrost w porównaniu do poprzednich lat (w 2022 r. – 10, w 2021 r. – 1)
- zachorowań na **inwazyjną chorobę wywołaną przez Streptococcus pyogenes** – odnotowano zachorowania u 19 pacjentów. W 5 przypadkach zakażenie wystąpiło pod

postacią sepsy, w 1 przypadku wystąpił zespół wstrząsu toksycznego, a w 11 przypadkach była to róża, pozostałe przypadki stanowiły inne określone postacie zachorowań. W 2022 r. inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes* stwierdzono u 15 osób, w 2021 r. – u 2 osób;

- **zatruc pokarmowych – wywołanych przez pałeczki Salmonella** - zarejestrowano 18 zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella (w 2022 r. - 16, w 2021 r. - 8), w 5 przypadkach osoby poddano hospitalizacji. Działania przeciwepidemiczne podejmowane po powzięciu informacji o zatruciu pałeczkami Salmonella polegały m. in. na przeprowadzeniu badań w celu potwierdzenia lub wykluczenia nosicielstwa (przebadano 3 osoby z kontaktu – domownicy), wnikliwym wywiadzie w celu ustalenia źródła zakażenia, edukacji zdrowotnej, ponadto do czasu uzyskania ujemnych wyników badań nad osobami zakażonymi oraz osobami ze styczności prowadzony był nadzór epidemiologiczny (badaniom poddano 3 osoby, które miały bliski kontakt z osobami zakażonymi);

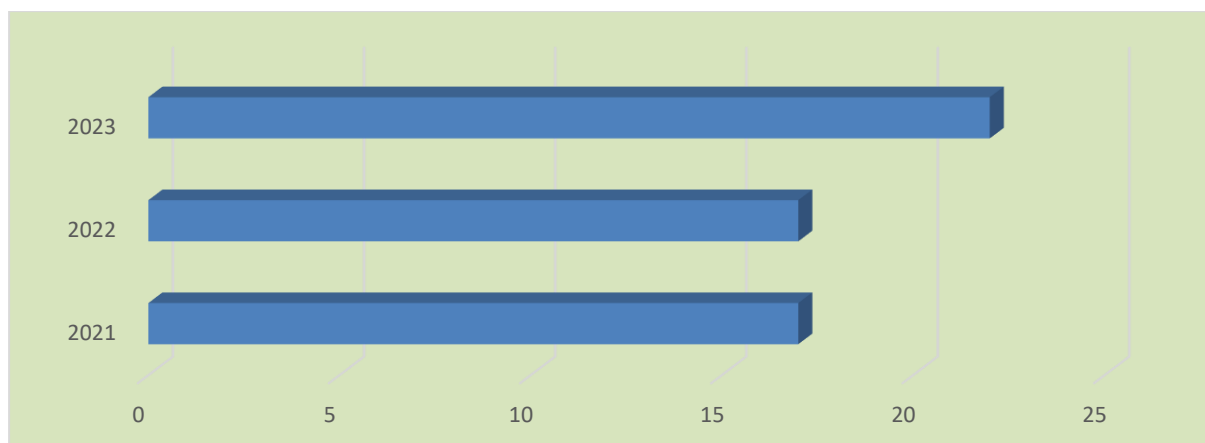
Wykres 3. Zatrucia pokarmowe pałeczkami Salmonella w latach 2021 – 2023

- **posocznic wywołanych pałeczkami Salmonella** – zarejestrowano 4 przypadki (w 2022 r. – 1, w 2021 r. – 1);
- **innych zakażeń pozajelitowych wywołanych pałeczkami Salmonella** - zarejestrowano 1 przypadek (w 2022 r. – nie rejestrowano, w 2021 r. – nie rejestrowano);
- **nosiciele pałeczek Salmonella** – w analizowanym okresie zarejestrowano 2 przypadki bezobjawowego nosicielstwa (w 2022 r. – 8 przypadków, w 2021 r. – 4 przypadki);
- zachorowań na **gruźlicę** – zarejestrowano 17 przypadków gruźlicy (w 2022 r.

- 17, w 2021 r. - 15), nastąpiły 2 zgony. O kontakcie z chorym na gruźlicę prątkującą informowano właściwych lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) w celu objęcia nadzorem epidemiologicznym osób z kontaktu z osobą chorą. Wydano 1 decyzję nakazującą poddanie się obowiązkowej hospitalizacji w przypadku osoby, która odmówiła leczenia szpitalnego;

Wykres 4. Zachorowania na gruźlicę w latach 2021 - 2023

- zachorowań na **boreliozę** - widoczny jest znaczny wzrost zachorowań na boreliozę, zarejestrowano 46 przypadków (w 2022 r. - 25, w 2021 r. - 21);
- **inwazyjnej choroby wywołanej przez Haemophilus influenzae** - wykazano 4 przypadki, (w 2022 r. - 1 przypadek, w 2021 r. - nie rejestrowano zachorowań);
- **inwazyjnej choroby wywołanej przez Streptococcus pneumoniae** - zachorowaniu uległo 17 osób. Pod postacią sepsy zachorowania przebiegały w 13 przypadkach. W 2022 r. - zachorowało 5 osób, w 2021 r. - zachorowały 4 osoby;
- nie odnotowano zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu A** (w 2022 r. - 1 przypadek, w 2021 r. - nie rejestrowano zachorowań);
- zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B** - zarejestrowano 19 przypadków zakażeń wirusem typu B, pod postacią zakażeń przewlekłych i bliżej nie określonych (w 2022 r. - 7, w 2021 r. - 7);
- zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu C** - zarejestrowano 14 przypadków (w 2022 r. - 19, w 2021 r. - 6). Z uwagi na brak metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, szerzeniu się zachorowań na WZW typu C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych związanych z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze

niemedycznym, przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek (np. wykonywanie tatuaży).

Zachorowania utrzymujące się na podobnym poziomie:

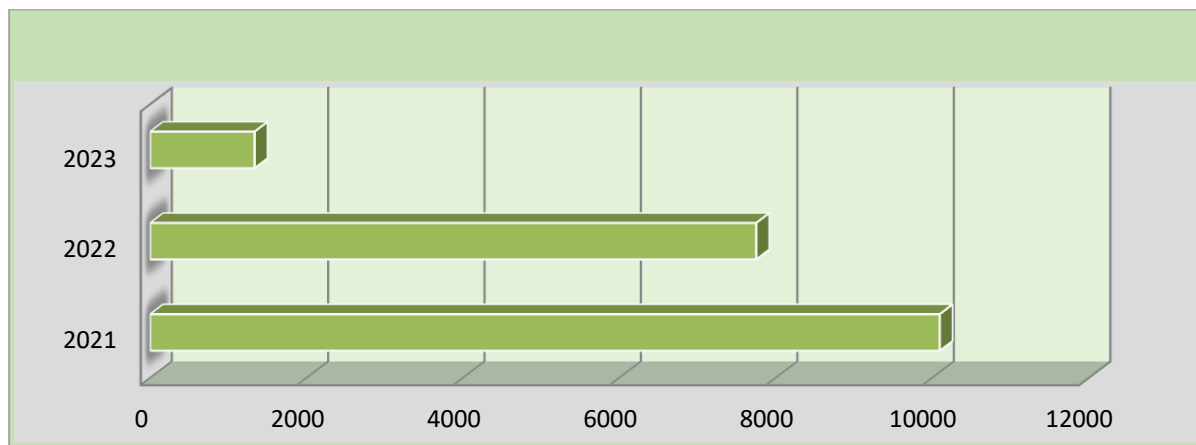
- zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową – zarejestrowano 13 przypadków **kiły** (w 2022 r. – 11, w 2021 r. – 10) , nie zarejestrowano przypadków zakażeń **rzeżączką** (w 2022 r. - 5, w 2021 r. - 1), wykazano 3 przypadki innych chorób wywołanych przez **Chlamydie** (w 2022 r. - 3, w 2021 r. - 3);
- nowo wykryte **zakażenia HIV** – zarejestrowano 11 nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV - podobnie jak w ubiegłych latach;
- zachorowania na **inwazyjną chorobę meningokokową** – zarejestrowano 1 przypadek w postaci sepsy, po okresie hospitalizacji pacjent powrócił do zdrowia. Osoby z kontaktu objęto nadzorem epidemiologicznym, wdrożono chemioprophylaktykę zaleconą przez lekarzy POZ. W 2022 r. – zarejestrowano 2 przypadki, w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań;
- zachorowań na **krztusiec** – wykazano 2 przypadki (w 2022 r. – 1 przypadek, w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań);
- zachorowania na **chorobę legionistów** – odnotowano 1 przypadek zachorowania. Pomimo leczenia szpitalnego nastąpił zgon pacjenta. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono źródło zakażenia, którym było skażenie sieci wodnej w budynku Ośrodka Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym w województwie zachodniopomorskim, gdzie przebywała osoba zakażona. W 2022 r. – 1, w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań.

W 2023 r. w zakresie chorób zakaźnych odnotowano spadek:

- zakażeń wirusem **SARS-CoV-2** – wykazano 1336 potwierdzonych przypadków COVID-19 (w 2022 r. – 7752 zarejestrowano potwierdzonych przypadków, w 2021 r. – 10097 zarejestrowano potwierdzonych przypadków);

Wykres 5. Przypadki potwierdzone COVID-19 w latach 2021 – 2023

- zakażeń **świnką** (nagminne zapalenie przyusznic) – nie wykazano przypadków zachorowań (w 2022 r. – 3, w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań);
- **wirusowych zakażeń jelitowych** - odnotowano 38 zachorowań na wirusowe określone i nieokreślone zakażenia jelitowe, w tym 16 dotyczyło dzieci do lat 2, zachorowania zostały wywołane m.in. przez: rotawirusy, norowirusy, adenowirusy (w 2022 r. – 111, w 2021 r. – 31);
- **bakteryjnych zakażeń jelitowych** – zarejestrowano 109 przypadków bakteryjnego zakażenia jelitowego, wywołanych przez: E. coli biegunkotwórczą, Campylobacter, Clostridioides difficile (w 2022 r. - 118, w 2021 r. – 222);
- nie odnotowano zachorowań na **różyczkę** (w 2022 r. - 1 przypadek, w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań);
- nie odnotowano podejrzeń/zachorowań przebiegających pod postacią **ostrego porażenia wiotkiego u dzieci do lat 14** (w 2022 r. -1 i w 2021 r. – 1). W związku z realizacją „Krajowego planu działania na wypadek wystąpienia ogniska zachorowań lub zdarzenia z udziałem wirusa polio” wdrożonego w Polsce w 1990 r. kontynuowana była współpraca z oddziałami dziecięcymi. Jednak należy mieć na uwadze, iż Poliomyelitis – znana również jako polio, to wirusowa choroba, która może prowadzić do poważnych konsekwencji, szczególnie jeśli wystąpią postaci porażenne. Wielu zakażonych ludzi nie wykazuje jednak żadnych objawów, a u niektórych może wystąpić jedynie łagodna infekcja przypominająca grypę. Niestety, w przypadku postaci porażennej, wirus atakuje układ nerwowy, co może prowadzić do trwałego uszkodzenia mięśni, a nawet zgonu. Ważne jest, że Polska i cały Region Europejski WHO zostały oficjalnie uznane za wolne od polio od 2002 roku. To osiągnięcie wynika z intensywnych programów szczepień i działań mających na celu eliminację wirusa polio. Mimo

to, istnieje nadal ryzyko reintrodukcji wirusa z obszarów, gdzie polio nadal występuje dziko;

- narażenie na **wściekliznę**/potrzeba szczepień – do szczepień zakwalifikowano 3 osoby w wyniku pokąsania przez nieznane koty (w 2022 r. – 7, w 2021 r. – 7);
- wykazano 3 przypadki **listeriozy** (w 2022 r.– nie rejestrowano zachorowań , w 2021 r. – 4);
- **biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe** o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu zarejestrowano 62 przypadki (w 2022 - 194, w 2021 - 5).

W roku 2023 zarejestrowano również:

- zatrucia pokarmowe **jadem kiełbasianym** – 1 przypadek, dla którego nie ustalono źródła zakażenia (w 2022 r. i w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań);
- 3 przypadki **gardiozy** (w 2022 r. i w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań);
- 1 przypadek **kryptosporydiozy** (w 2022 r. i w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań);
- 1 przypadek **kleszczowego zapalenia mózgu** (w 2022 r. i 2021 r.– nie rejestrowano zachorowań).

1.1.1.Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2023 r. zarejestrowano 9 ognisk epidemicznych:

- 5 ognisk zakażeń szpitalnych w WSzW w Gorzowie Wlkp., w tym 4 wywołane przez **Clostridioides difficile**, 1 wywołane przez **Norowirusy** – ogniska zostały wygaszone;
- 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołane przez **Salmonellę** – objawy wystąpiły u 2 osób spożywających posiłek w restauracji, Salmonellę potwierdzono u obu uczestników (ponadto do czasu uzyskania ujemnych wyników badań nad osobami zakażonymi prowadzony jest nadzór epidemiologiczny, badaniom poddano 16 osób, które miały bliski kontakt z osobami zakażonymi). W stosunku do jednej osoby podjęto decyzję o jej odsunięciu w wykonywaniu pracy do czasu uzyskania ujemnych wyników;
- 1 domowe ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołane przez **Salmonellę**. Zatrucie wystąpiło wśród domowników, badaniom poddano 5 osób;
- 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego wśród uczestników zawodów sportowych, prawdopodobnym czynnikiem etiologicznym był **Staphylococcus aureus** - stwierdzonym w miejscu przygotowania posiłków podanych podczas zawodów (badaniom poddano 13 osób);
- 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego z nieustalonym czynnikiem etiologicznym w wśród uczestników zawodów sportowych, którzy spożywali posiłek w restauracji (badaniom poddano 11 osób).

1.1.2. Ogniska zakażeń szpitalnych

W 2023 roku zarejestrowano 28 ognisk epidemicznych. Czynnikiem etiologicznym wywołującym ogniska zakażeń szpitalnych w 2023 roku były: **Norowirusy, SARS-CoV-2, Clostridium difficile, Acinetobacter baumannii** oraz **Klebsiella pneumoniae NDM** (ogniska wywołane przez bakterię KP NDM zostały zgłoszone jako przypadki kolonizacji ze względu na prowadzenie czynnego nadzoru nad osobami zakażonymi tym patogenem. Bakteria ta charakteryzuje się odpornością na antybiotyki i wysoką śmiertelnością wśród zakażonych osób.

W związku z wystąpieniem ognisk zakażeń w szpitalu podejmowano działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w celu unieszkodliwienia źródeł oraz przecięcia dróg szerzenia się zakażenia. W związku ze zgłoszeniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 22 kontrole.

1.2. Szczepienia ochronne

Obowiązek wykonania szczepień ochronnych wynika z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1284 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2172 ze zm.), które zastąpiło uchylone rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Uzupełnieniem wymienionych regulacji prawnych jest Program Szczepień Ochronnych (PSO) na dany rok, ogłaszany corocznie przez Głównego Inspektora Sanitarnego w drodze komunikatu. Jest on przeznaczony głównie dla lekarzy i pielęgniarek będących realizatorami obowiązkowych szczepień ochronnych. Jest to dokument zawierający informacje oraz wytyczne na temat sposobu realizacji obowiązku szczepień ochronnych zgodnie z aktualną wiedzą medyczną.

1.2.1. Nadzór nad szczepieniami

W 2023 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. na terenie miasta Gorzowa Wlkp. znajdowało się 35 punktów szczepień realizujących swoje zadania w 29 podmiotach leczniczych, w których świadczone usługi medyczne w zakresie szczepień ochronnych w ramach PSO. W trakcie trwania roku sprawozdawczego rozpoczęła działalność 1 nowopowstała placówka medyczna lekarzy z punktem szczepień i 1 placówka medyczna zakończyła swoją działalność, opiekę nad pacjentami przejęła nowopowstała placówka.

W związku z prowadzonym nadzorem przeprowadzono 40 kontroli oraz 3 kontrole dodatkowe: 1 z uwagi na otwarcie nowej placówki, 1 sprawdzającą wykonanie wydanych zaleceń oraz 1 interwencyjną.

Kontrole przeprowadzane były w zakresie oceny:

- prawidłowości realizowania Programu Szczepień Ochronnych,
- gospodarki szczepionkami zakupionymi przez Ministra Zdrowia przeznaczonymi do obowiązkowych szczepień ochronnych,
- prawidłowości przechowywania szczepionek, w tym prowadzonego monitoringu temperatury w urządzeniach chłodniczych, a także dokumentacji potwierdzającej sprawność urządzeń chłodniczych oraz rejestrujących temperaturę,
- prowadzenia dokumentacji dot. szczepień, w tym Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych,
- procedur dotyczących postępowania z preparatami szczepionkowymi na wypadek awarii urządzenia chłodniczego przeznaczonego do przechowywania szczepionek lub braku dostawy prądu, a także w przypadku przerwania łańcucha chłodniczego,
- bieżącego stanu sanitarno-higienicznego gabinetów szczepień.

Podczas przeprowadzonych kontroli w 2023 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w ocenianym zakresie. Wydawane były natomiast doraźne zalecenia, uwagi oraz wnioski dotyczące przede wszystkim przedłożenia brakujących dokumentów lub uzupełnienia ich o niezbędne informacje, w tym uzupełnienie/uaktualnienie procedur.

Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na edukację rodziców w zakresie realizacji programu szczepień ochronnych jako elementu zapobiegania chorobom zakaźnym. Rezygnacja ze szczepienia może istotnie zakłócić i utrudnić realizację programu szczepień.

Ponadto przedstawiciele PPIS w Gorzowie Wlkp. przygotowywali i realizowali zamówienia na preparaty szczepionkowe służące do wykonania PSO na terenie miasta, a także nadzorowali przechowywanie i dystrybucję preparatów szczepionkowych dla podmiotów leczniczych. W omawianym okresie prowadzono również nadzór nad realizacją szczepień u dzieci osób przybyłych z Ukrainy do Polski po 24.02.2022 r. (Uchodźcy), podobnie jak w roku ubiegłym.

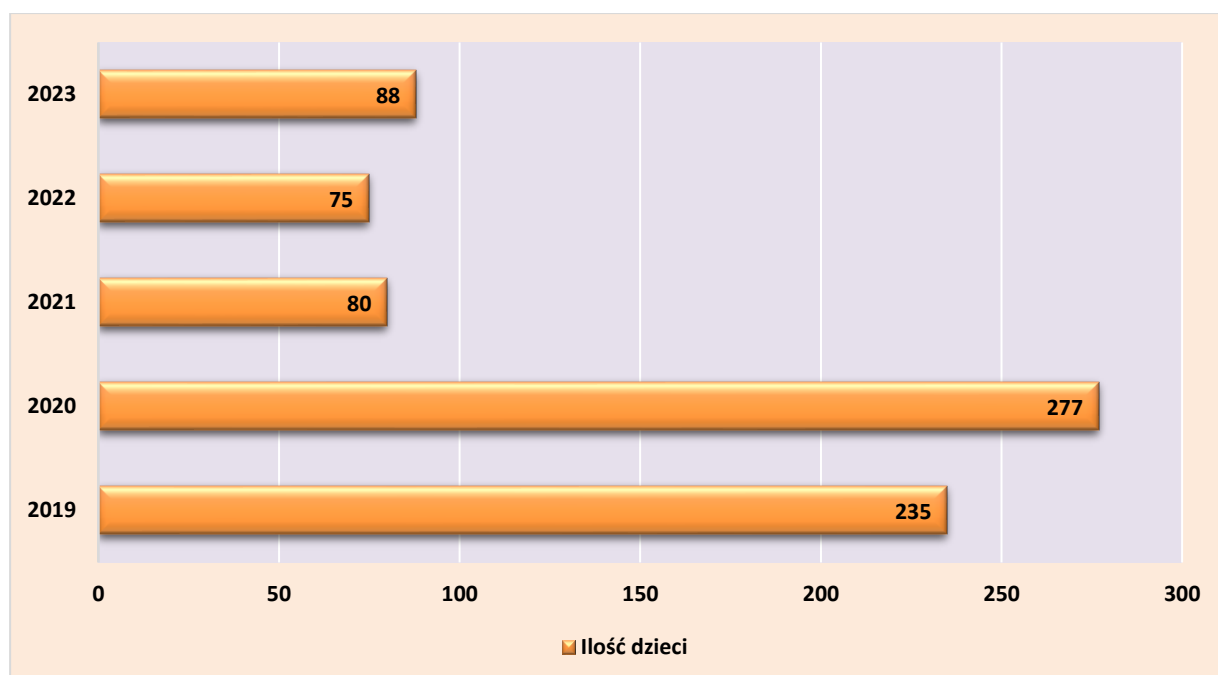
1.2.2. Egzekwowanie obowiązku szczepień

W 2023 r. na podstawie zgłoszeń z podmiotów leczniczych zaobserwowano wzrost liczby dzieci, u których nie jest realizowany obowiązek szczepień ochronnych (dzieci bez szczepień lub bez kontynuacji rozpoczętych wcześniej szczepień).

W Gorzowie Wlkp. w opisywanym okresie zarejestrowano 88 dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni odmawiali wykonania obowiązkowych szczepień

ochronnych (76 rodziców/opiekunów), podczas gdy w 2022 r. zanotowano 75 dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni odmawiali wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych (78 rodziców/opiekunów), w 2021 r. zanotowano 80 dzieci (69 rodziców/opiekunów), w 2020 r. odnotowano 277 dzieci (328 rodziców/opiekunów), w 2019 r. zarejestrowano 235 dzieci (282 rodziców/opiekunów).

Wykres 6. Liczba dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni odmówili wykonania obowiązkowych szczepień w latach 2019 -2023

W związku z uchyleniem się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych u małoletnich, do rodziców/opiekunów prawnych skierowano łącznie 22 pisma edukacyjne dotyczące zasadności podjęcia szczepień ochronnych u 28 dzieci. W trakcie trwania opisywanego okresu sprawozdawczego u 10 dzieci rodzice zdecydowali o rozpoczęciu lub kontynuacji szczepień.

W roku 2023 nie prowadzono postępowań administracyjnych.

1.2.3. Realizacja szczepień obowiązkowych

Szczepienia ochronne to najbezpieczniejszy i najskuteczniejszy sposób ochrony przed wieloma groźnymi chorobami zakaźnymi.

Nowoczesne szczepionki są dobrze tolerowane, a efekty uboczne występują bardzo rzadko. Dzięki obowiązkowym szczepieniom wzrasta liczba osób uodpornionych przeciw chorobom zakaźnym i zmniejsza się ryzyko epidemii tych chorób w populacji.

Ponadto zmniejszają społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związane z kosztami leczenia tych chorób oraz ich powikłań. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji i zmniejszenia ryzyka epidemicznego szerzenia się chorób zakaźnych jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu co najmniej ok. 95 % odsetka populacji) i chroni nie tylko osoby, które się zaszczepiły, ale również tych, którzy są za mali na szczepienia lub z powodu przeciwwskazań medycznych zaszczepić się nie mogli.

Tabela 1. Zestawienie liczby zaszczepionych dzieci (mieszkańców miasta Gorzowa Wlkp.) w latach 2021, 2022 i 2023

Wiek/ szczepienie przeciw	Liczba dzieci w roczniku/ uodpornienie w 2021 roku	Liczba dzieci w roczniku/ uodpornienie w 2022 roku	Liczba dzieci w roczniku/ uodpornienie w 2023 roku
13-15 miesiąc życia/ odrze, śwince, różyczce (szczepienie pierwotne)	1304/69,3%	1200/70,6%	1102/69,7%
6 rok życia/ odrze, śwince, różyczce (szczepienia podstawowe i przypominające)	1480/92,2%	1546/94,4%	1517/89,1%
16-18 miesiąc życia/ błonicy, tężcowi, krztuścowi (szczepienia podstawowe)	1376/95,5%	1317/95,4%	1215/94,7 %
14 rok życia/ błonicy, tężcowi, krztuścowi (szczepienia przypominające razem I i II)	1677/99,8%	1665/96,3%	1607/95,9%
19 rok życia/ błonicy i tężcowi dla młodzieży (szczepienie przypominające razem I, II i III - ostatnie)	1125/99,4%	1154/98,5%	1101/98,9 %

Z dniem 1 czerwca 2023 r. rozpoczęła się realizacja Powszechnego Programu Szczepień przeciw HPV mająca na celu zapobieganie głównie rakowi szyjki macicy i innym nowotworom (rak odbytu, sromu, pochwy), które może powodować wirus brodawczaka ludzkiego (HPV). Program ten spełnia założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Szczepienie przeciw HPV są dobrowolne, bezpłatne i skierowane do dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat (w roku sprawozdawczym przeznaczone były dla dzieci urodzonych w 2010 r. i w 2011 r.). Na terenie miasta w 2023 r. do niniejszego programu przystąpiło 7 placówek medycznych.

1.2.4. Niepożądane Odczyny Poszczepienne

Niepożądane Odczyny Poszczepienne (NOP) są to niepożądane objawy chorobowe pozostające w związku z wykonanym szczepieniem. Reakcje te mogą mieć przebieg łagodny (miejscowy obrzęk kończyny, silne miejscowe zaczerwienienie, gorączka), poważny (charakteryzuje się dużym nasileniem objawów w postaci znacznego obrzęku kończyny, silnego jej zaczerwienienia, wysokiej gorączki, nie wymaga hospitalizacji) lub ciężki (zagroza życiu i wymaga hospitalizacji w celu jego ratowania). Zgłoszenie NOP-u należy do obowiązków lekarza lub felczera, zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 08 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń oraz chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1284 ze zm.) Lekarz lub felczer zgłasza każdy przypadek NOP-u do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w ciągu 24 godzin licząc od podejrzenia lub rozpoznania wystąpienia NOP.

W 2023 r. z placówek, które funkcjonują na terenie Miasta Gorzowa Wlkp. otrzymano 7 zgłoszeń dotyczących NOP w ramach PSO - 6 łagodnych i 1 poważny. Natomiast po szczepieniach przeciw Covid-19 nie zgłoszono NOP. Podana liczba odczynów poszczepiennych dotyczy miejsca wykonania szczepienia, a nie miejsca zamieszkania osoby, u której NOP wystąpił.

1.3. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W roku sprawozdawczym objęto nadzorem 282 podmioty wykonujące działalność leczniczą, w tym 2 podmioty udzielające stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpital), 97 przychodni, ośrodków zdrowia, poradni, ambulatoriów z izbą chorych, 7 zakładów badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych, 38 kategorii inne i zakłady rehabilitacji leczniczej, 202 indywidualne i grupowe praktyki zawodowe lekarskie, w tym lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych, fizjoterapeutów. W podmiotach leczniczych wykonujących działalność z rodzaju świadczeń szpitalnych nadzór nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi został kompleksowo

uregulowany w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Kontrole stanu sanitarnego placówek oraz procedur szpitalnych wykazały nieprawidłowości dotyczące szczególnie takich zagadnień, jak: wyeksploatowane wyposażenie meblowe oraz zły stan sanitarno-techniczny podłóg, ścian i sufitów w oddziałach placówek. W toku czynności kontrolnych wydawano doraźne zalecenia, które dotyczyły m.in.: konieczności wzmocnienia przez ZKZ (Zespoły Kontroli Zakażeń) nadzoru nad poprawnością przestrzegania procedur w zakresie dekontaminacji powierzchni i sprzętu medycznego oraz monitorowania sytuacji epidemiologicznej dotyczących szpitalnych ognisk epidemicznych, przestrzegania przez personel, w obszarze bezpośredniego kontaktu z pacjentem, zachowania najwyższego standardu higieny rąk. Spośród obiektów działalności leczniczej wykonywanej przez indywidualne i grupowe praktyki lekarskie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie: wyposażenia meblowego gabinetów oraz złego stanu sanitarno-technicznego podłóg, ścian i sufitów. Wydawano również doraźne zalecenia dotyczące: przeprowadzania procesów dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego, doposażania stanowisk higienicznego mycia rąk, aktualizację procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielanymi świadczeniami.

Wyniki przeprowadzonych kontroli w podmiotach leczniczych pozwalają stwierdzić, że w roku sprawozdawczym w większości obiektów gospodarka odpadami komunalnymi oraz odpadami medycznymi prowadzona jest prawidłowo. Zdecydowana większość podmiotów używa bielizny i podkładów jednorazowego użytku. Nadzorowane obiekty mają wydzielone pomieszczenia do czasowego gromadzenia odpadów medycznych, pomieszczenia z urządzeniami chłodniczymi do czasowego gromadzenia odpadów medycznych oraz wiaty do gromadzenia odpadów komunalnych, jednakże przedstawiciele tut. organu w dalszym ciągu przeprowadzają działania edukacyjne dotyczące zasad postępowania z odpadami medycznymi wytwarzanymi w placówkach w celu wyeliminowania przypadków błędów kwalifikacji odpadów, a także zapobieżenia mieszania odpadów różnych rodzajów, co przyczynia się do racjonalizacji ilości wytwarzanych odpadów i zapewni bezpieczeństwo pracownikom mających styczność z odpadami medycznymi.

1.3.1. Działalność kontrolno-represyjna

W 2023 r. w ramach nadzoru sanitarnego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą przeprowadzono 305 kontroli, w tym 65 kontroli WSZW w Gorzowie Wlkp., 4 kontrole w Chirurgii Jednego Dnia T. Ebert S. Zachara Sp. J. w Gorzowie Wlkp. oraz

7 kontroli w podmiotach o charakterze niemedycznym. Ogólna ocena stanu sanitarnego skontrolowanych placówek prowadzących działalność leczniczą jest zachowana, kontrole nie wykazały rażących nieprawidłowości w bieżącym stanie sanitarnym, natomiast drobne uchybienia były korygowane i usuwane w obiektach w trakcie kontroli.

Wydano łącznie:

- 38 decyzji administracyjnych, w tym: 6 nakazujących usunięcie nieprawidłowości, 6 o odmowie zmiany terminu wykonania obowiązków, 6 uchylających wykonanie obowiązków, 5 prolongat, 3 umarzające, 2 wygaszające wykonanie obowiązków, 1 o obowiązku hospitalizacji, 9 decyzji rachunkowych;
- 11 postanowień, w tym: 2 o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązków i poprawy stanu sanitarno-higienicznego na łączną kwotę 8500 zł, 6 o odmowie zawieszenia postępowania egzekucyjnego, 3 o połączeniu w ramach jednego postępowania spraw dotyczących wniosków o zmianę decyzji;
- nałożono 11 mandatów karnych o łącznej kwocie 1400 zł, w tym: 5 mandatów za nieprzestrzeganie obowiązku zasłaniania ust i nosa przy użyciu maseczki w podmiotach medycznych, 6 mandatów za zły stan sanitarno - higieniczny podmiotów medycznych.

1.3.2. Interwencje

W 2023 r. wpłynęło 19 interwencji od mieszkańców miasta w zakresie warunków sanitarno - higienicznych. W tym 10 interwencji rozpatrzono jako niezasadne, 9 uznano za zasadne. Przeprowadzono 15 kontroli interwencyjnych:

- w placówkach medycznych przede wszystkim w zakresie nieprzestrzegania reżimu sanitarnego oraz złych warunków sanitarno-higienicznych;
- w placówkach niemedycznych obecności gryzoni i insektów.

Podsumowanie:

W 2023 r. w porównaniu z 2021 r. i 2022 r. zarejestrowano ogólny wzrost zakażeń oraz zachorowań na choroby zakaźne. Istotny wpływ na sytuację epidemiologiczną na terenie miasta wywarło zniesienie obostrzeń utrzymywanych prawnie w latach 2020-2022 w związku z epidemią COVID-19. Zwiększenie swobody w przemieszczaniu się i kontaktowaniu przyczyniło się do odnotowywania większej liczby przypadków innych chorób zakaźnych. W porównaniu z danymi pochodzącymi sprzed początku epidemii COVID-19, nie są to jednak drastyczne różnice sugerujące pogorszenie sytuacji epidemiologicznej.

Warto zaznaczyć, że w przypadku wirusa RSV, wprowadzony obowiązek zgłaszania stanowi zupełnie nową inicjatywę. Oznacza to, że dotychczasowe procedury nie obejmowały zgłaszania przypadków związanych z tym wirusem, a nowa regulacja ma na celu skuteczniejsze monitorowanie i reagowanie na tego rodzaju infekcje w społeczności. Działania te mają na celu zwiększenie skuteczności działań prewencyjnych i ochronnych w zakresie zdrowia publicznego.

W 2023 r. oceny stanu higieniczno-sanitarnego placówek podległych PPIS w Gorzowie Wlkp. dokonywano na podstawie kontroli pomieszczeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz działań podejmowanych przez personel. Państwowa Inspekcja Sanitarna w Gorzowie Wlkp. realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego, sprawowała nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym z uwzględnieniem stanu technicznego, procesami dekontaminacji narzędzi, sprzętu i powierzchni, gospodarką odpadami, postępowania z bielizną. Sprawdzano procedury placówek zgodnie z ich stosowaniem oraz prowadzenie przez nie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W roku 2023, podobnie jak w latach ubiegłych, zespoły kontroli zakażeń szpitalnych konsultowały się z pracownikami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, podejmując działania w celu wzmożenia nadzoru epidemiologicznego oraz zwiększenia efektywności działań przeciwepidemicznych w szpitalach. Ocena stanu sanitarnego w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych w roku 2023 w porównaniu z poprzednimi latami, jest na porównywalnym poziomie. Bieżący stan sanitarny większości podmiotów leczniczych nie budził zastrzeżeń, stwierdzone nieprawidłowości w trakcie przeprowadzanych kontroli dotyczące naruszenia przepisów prawa skutkowały wydaniem decyzji merytorycznych zobowiązujących placówki do usunięcia uchybień.

Realizacja programu szczepień ochronnych w 2023 r. była stabilna. Zaobserwowano nieznaczny wzrost liczby dzieci, u których nie jest realizowany obowiązek szczepień ochronnych. Do rodziców/opiekunów prawnych skierowano łącznie 22 pisma edukacyjne dotyczące zasadności podjęcia szczepień ochronnych u 28 dzieci. Jednak w trakcie trwania opisywanego okresu sprawozdawczego u 10 dzieci rodzice zdecydowali o rozpoczęciu lub kontynuacji szczepień. Liczba niepożądanych objawów chorobowych pozostających w związku czasowym z wykonanym szczepieniem w stosunku do roku 2022 była taka sama. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania szczepionek w nadzorowanych punktach szczepień.

2. Warunki zdrowotne środowiska bytowania mieszkańców

2.1 Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2023 r. nadzorem sanitarnym objęto:

- 1 wodociąg publiczny dostarczający wodę dla ok. 99 % mieszkańców Gorzowa Wlkp.,
- 6 indywidualnych ujęć wody służących do działalności publicznej lub handlowej.

Przeprowadzono łącznie 94 kontrole, w tym 83 z pobraniem próbek wody do badań laboratoryjnych. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 83 próbki wody, tj.: 69 z wodociągu publicznego w Gorzowie Wlkp. i 14 z indywidualnych ujęć wody. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonywana była na podstawie sprawozdań z badań wody, wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne i właścicieli ww. indywidualnych ujęć wody.

W 2023 r. jakość wody oceniono na podstawie 180 sprawozdań z badań wody pobranych w ramach:

- nadzoru sanitarnego – 83,
- wewnętrznej kontroli ww. przedsiębiorstw/podmiotów – 97.

Przez większą część roku jakość wody w badanych próbkach odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r., poz. 2294).

Okresowe pogorszenie jakości wody pod względem fizykochemicznym (mangan) odnotowano na indywidualnym ujęciu Zespołu Szpitalnego przy ul. Dekerta – wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi, która obowiązywała przez okres 68 dni. Po uzyskaniu poprawy jakości wody wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie ww. decyzji.

Jednorazowe przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i/lub fizykochemicznych w próbkach wody pochodzących z:

- ✓ wodociągu publicznego – 3 próbek (kwestionowane parametry: bakterie grupy coli, mętność),
- ✓ indywidualnego ujęcia wody ENERGO-STIL – 1 próbka (kwestionowany parametr: nieakceptowalny smak, nieakceptowalny zapach),

- ✓ indywidualnego ujęcia wody Oddziału Produkcji Mleczarskiej „Mlekoop” w Gorzowie Wlkp. – 1 próbka (kwestionowany parametr: nieakceptowalny smak, nieakceptowalny zapach),
- ✓ indywidualnego ujęcia wody Zespołu Szpitalnego przy ul. Dekerta – 4 próbki (kwestionowane parametry: mętność, mangan, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72, bakterie grupy coli).

Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez administratorów ujęć jakość wody w zakresie ww. parametrów uległa poprawie.

W 2023 r. badania ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w ramach nadzoru sanitarnego i/lub kontroli wewnętrznej przeprowadzono w 9 obiektach użyteczności publicznej (w tym: 4 obiektach podmiotów prowadzących działalność leczniczą, 3 domach pomocy społecznej domach pomocy społecznej, 2 placówkach opiekuńczo - wychowawczych):

a) w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej:

- Zespoły Szpitalne przy ul. Dekerta 1 i ul. Walczaka 42,
- Dom Pomocy Społecznej nr 1 im. Marie Juchacz ul. Podmiejska Boczna 10,

b) w ramach nadzoru sanitarnego:

- Centrum Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 2 i nr 3, ul. Kazimierza Wielkiego 42a,

c) w ramach kontroli wewnętrznej:

- Chirurgia Jednego Dnia, ul. Borowskiego 2A-3,
- Hospicjum Świętego Kamila, ul. Stilonowa 21,
- Dom Pomocy Społecznej Nr 2 z filią „Dom w Połowie Drogi” ul. Walczaka 42,
- Dom Pomocy Społecznej Nr 2 z filią „Dom w Połowie Drogi” ul. Walczaka 27.

Ponadto wydano 2 decyzje stwierdzające średnie skażenie sieci instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella sp.* w obiektach:

- Zespół Szpitalny przy ul. Walczaka 42 w (obowiązywała 32 dni);
- Dom Pomocy Społecznej nr 1 im. Marie Juchacz ul. Podmiejska Boczna 10 (obowiązywała 30 dni).

W pozostałych obiektach jakość ciepłej wody w badanym zakresie spełniała wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2.2 Awaryjne zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia

Sposób zapewnienia awaryjnego zaopatrzenia ludności Gorzowa Wlkp. w wodę przeznaczoną do spożycia w 2023 r. nie uległ zmianie.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gorzowie Wlkp. dysponuje 5 cysternami, które w sytuacjach awaryjnych służą do zapewnienia ciągłości dostaw wody do spożycia dla mieszkańców miasta Gorzowa Wlkp. Niemniej jednak w przypadkach wystąpienia awarii obejmujących rozległe obszary miasta ich ilość może nie być wystarczająca.

Konieczność posiadania rezerwowego zaopatrzenia w wodę dotyczy również szpitali. Rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę

Zespołu Szpitalnego przy ul. Dekerta 1, jest wodociąg miejski w Gorzowie Wlkp. Możliwość skutecznego przełączania

obiektów ww. podmiotu leczniczego na awaryjne źródło zasilania w wodę potwierdziła się w przypadku prowadzonych prac modernizacyjnych w roku sprawozdawczym. Natomiast Zespół Szpitalny przy ul. Walczaka 42, korzystający z wody podawanej z wodociągu publicznego, jako rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę na cele gospodarcze/bytowe wskazuje utrzymywaną w ciągłej eksploatacji studnię głębinową nr 1 (wchodzącą w skład działającego w ubiegłych latach indywidualnego ujęcia wody). W sytuacjach awaryjnych woda przeznaczona do spożycia przez ludzi będzie dostarczana w cysternach przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gorzowie Wlkp. oraz zabezpieczona zostanie woda butelkowana. Powyższe rozwiązanie jest niezgodne z przepisami prawa ponieważ nie zapewni ciągłości dostaw wody w przypadku awarii miejskiego wodociągu. Stąd też w 2023 r. wydano decyzję zobowiązującą zarządcę placówki w terminie do 30.09.2024 r. do zapewnienia awaryjnego źródła zaopatrzenia w wodę dla ww. zespołu szpitalnego zapewniające jej co najmniej 12-godzinny zapas.

2.3 Obiekty użyteczności publicznej

W 2023 r. pod nadzorem znajdowało się 625 obiektów użyteczności publicznej (2021 r. – 616, 2022 r. - 621). Skontrolowano 338 obiektów (2020 r. - 122, 2021 r. - 199), co stanowiło 54,08% ich ogólnej liczby (2021 r.- 32,25%, 2022 r. – 46,22%).

W obiektach tych przeprowadzono łącznie 358 kontroli, w tym 6 z pobraniem próbek wody z basenu (pobrano łącznie 15 próbek wody).

Ponadto przeprowadzono kontrole wynikające z interwencji, wydawania opinii w sprawie imprez masowych, nadzoru nad ekshumacjami oraz wywozu zwłok poza terytorium kraju.

Wydano 4 decyzje zobowiązujące do poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń Zakładu Karnego, Ośrodka Pomocy Osobom Nietrzeźwym, Przystani Sportów Wodnych oraz obiektu noclegowego przy ul. Łagodzińskiej. Wydano również 2 decyzje nakładające karę pieniężną na właścicieli solarium przy ul. Witosa oraz Siedzikówny-Inki w wysokości odpowiednio 1000 zł oraz 4000 zł za prowadzenie w internetowych serwisach społecznościowych reklamy i promocji usług w zakresie udostępniania solarium.

Jako bardzo dobre oceniono 8 obiektów (w tym 6 salonów kosmetycznych i 2 fryzjersko-kosmetyczne).

Nałożono 18 grzywien w drodze mandatu karnego w 17 zakładach (4 w zakładach fryzjerskich, 3 w kosmetycznych, 10 w innych zakładach, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu oraz 1 w zakładzie pogrzebowym) m.in. za niewłaściwe stan sanitarno-porządkowy, brak preparatów do dezynfekcji narzędzi/rąk, brak procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi wydano 104 decyzje w sprawie ekshumacji zwłok / szczątków ludzkich.

Tabela 2. Obiekty użyteczności publicznej

Rodzaj obiektu	Liczba według ewidencji			Liczba skontrolowanych			Liczba kontroli			Liczba obiektów ocenionych jako					
										bardzo dobre			złe*		
	2021r	2022r	2023r	2021r	2022r	2023r	2021r	2022r	2023r	2021r	2022r	2023r	2021r	2022r	2023r
Ustępy publiczne	12	12	11	6	5	6	6	5	7	6	1	0	0	0	0
Baseny kąpielowe	3	3	3	3	3	3	12	15	14	1	0	0	0	0	0

Domy pomocy społecznej i Inne jednostki pomocy społecznej	9	10	10	4	4	5	4	4	5	0	0	0	0	0	0
Noclegownie	4	4	4	4	4	4	5	6	5	0	0	0	1	2	1
Hotele/ Motele	11	11	10	3	4	4	3	6	4	2	0	0	0	0	0
Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	6	6	7	1	2	2	1	3	3	0	0	0	0	1	1
Zakłady fryzjerskie	92	92	95	22	50	28	23	51	28	0	0	0	3	5	4
Zakłady kosmetyczne	105	105	124	57	80	94	57	80	95	6	6	6	1	3	2
Zakłady tatuażu	11	11	14	5	11	14	5	11	15	1	0	0	0	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	26	26	25	5	10	14	5	11	14	0	0	0	0	0	0

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu	215	219	225	61	93	129	61	93	129	3	0	2	2	3	10
Dworce autobusowe	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Dworce i stacje kolejowe	1	1	1	1	1	1	2	2	2	0	0	0	0	0	0
Tereny rekreacyjne	32	32	32	7	3	8	7	4	8	0	0	0	0	0	0
Cmentarze	6	6	6	2	1	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0
Domy przedpogrzebowe	3	3	3	0	1	2	0	1	2	0	0	0	0	0	0
zakłady karne	1	1	1	0	1	1	0	9	2	0	0	0	0	1	1
Pozostałe obiekty użyteczności publicznej	78	78	54	17	13	22	17	15	24	2	0	0	0	1	2
RAZEM	616	621	625	199	287	338	210	318	358	21	7	8	7	16	21

*) obiekty, w odniesieniu do których w okresie sprawozdawczym, w trakcie ostatniej kontroli stwierdzono uchybienia, co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego, wydaniem decyzji administracyjnej, czy nałożeniem grzywny w drodze mandatu

Kontrolami objęto również ocenę warunków sanitarno – higienicznych oraz ocenę jakości wody w basenach kąpielowych. Podobnie jak w latach ubiegłych dużą niestabilnością charakteryzowała się jakość wody w basenie Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczego. W 2023 roku wydano:

- 4 decyzje o zaprzestaniu użytkowania wody z uwagi na pogorszenie jakości wody pod względem parametru mikrobiologicznego **Pseudomonas aeruginosa**, które obowiązywały odpowiednio: 20 dni (styczeń), 22 dni (luty-marzec), 15 dni (kwiecień), 235 dni (maj – grudzień, obowiązuje w dalszym ciągu);
- 1 decyzję stwierdzającą skażenie mikrobiologiczne ciepłej wody w natrysku bakterią **Legionella sp.**, która obowiązywała przez okres 19 dni (kwiecień);
- 3 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązku dotyczącego poprawy jakości wody (w zakresie parametru fizykochemicznego **kwas izocyjanurowy**) – decyzja wydana w grudniu 2022r., uległa wykonaniu).

Pogorszenie jakości wody stwierdzono także w basenie Hotelu „Gracja”, gdzie wydano:

- 1 decyzję o zaprzestaniu użytkowania wody z uwagi na obecność bakterii **Pseudomonas aeruginosa** oraz ponadnormatywną liczbę mikroorganizmów w 36°C w wodzie wprowadzanej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji, która obowiązywała przez okres 10 dni (czerwiec - lipiec),
- 2 decyzje stwierdzające średnie skażenie mikrobiologiczne w natrysku bakterią **Legionella sp.**, które obowiązywały odpowiednio: 30 dni (lipiec - sierpień), 22 dni (wrzesień - październik),
- 1 decyzję zobowiązującą do poprawy jakości wody w zakresie chloroformu (obowiązywała przez 24 dni w sierpniu - wrześniu).

Ponadto w wodzie z basenów Centrum Sportowo – Rehabilitacyjnym „Słowianka” odnotowano okresowo podwyższone wartości parametru chloroform. W wyniku prowadzonych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą uciążliwego zapachu w hali basenowej i pomieszczeniu sauny w Hotelu „Gracja”. Po rozpatrzeniu uznano ją za zasadną.

2.4 Interwencje

Przyjęto 29 interwencji (w roku 2021 – 25, 2022 – 29). We własnym zakresie rozpatrzono 23 sprawy, z których 12 uznano za zasadne.

Rozpatrywane sprawy dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego budynków mieszkalnych i posesji (z 11 spraw - 7 uznano za zasadne), stanu sanitarno - higienicznego obiektów użyteczności publicznej (z 10 spraw – 4 zasadne), hałasu (1 sprawa oceniona jako zasadna) oraz gospodarki nieczystościami stałymi (1).

Podsumowanie

- Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w badanym zakresie odpowiadała wymaganiom określonym w obowiązujących przepisach, za wyjątkiem pojedynczych przypadków stwierdzenia jednorazowych przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych.
- Jakość wody w 2 gorzowskich basenach wykazywała niestabilność.
- W dalszym ciągu istnieje konieczność doskonalenia procedur dotyczących awaryjnego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia, zwłaszcza w zakresie szybkiego uruchamiania zastępczych źródeł wody.
- W celu zwiększenia bezpieczeństwa osób korzystających z placów zabaw - użytkownikom tych urządzeń (rodzice/opiekunowie) należy wskazywać potrzebę i zasadność wdrażania i stosowania zasad prawidłowego użytkowania tych miejsc (m.in. zakrywanie/odkrywanie plandek piaskownic, zamykanie po sobie bramek prowadzących na plac zabaw itp.).

3. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych

3.1. Jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu jakości żywności pobrano do badań laboratoryjnych próbki żywności w kierunku wykrywania lub określenia zawartości zanieczyszczeń mikrobiologicznych, metali ciężkich szkodliwych dla zdrowia, skażenia promieniotwórczego, pozostałości pestycydów, materiału genetycznie zmodyfikowanego, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, mikotoksyn, azotanów, oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych, napromieniania, związków polarnych w tłuszczach smaźalniczych, substancji dodatkowych, glutenu, poziomu akrylamidu oraz w kierunku oceny znakowania i zawartości witamin, minerałów oraz innych substancji czynnych między innymi w suplementach diety.

Pobrano do badań laboratoryjnych 407 próbek żywności (2021 r.- 366, 2022 r.- 379), z czego 2 próbki zostały zakwestionowane (2021 r. – 10, 2022 r. – 3) ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne (kiełbasa biała surowa – obecność **Salmonella Typhimurium** oraz wątroba z kurczaka – obecność **Campylobacter jejuni**).

W związku z podejrzeniem wystąpienia 4 zbiorowych zatruc pokarmowych pobrano 12 próbek wymazów sanitarnych do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii chorobotwórczych. Nie zidentyfikowano źródła zakażenia.

Ponadto pobrano do badań 6 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (2022 r. – 6, 2021 r.- 5) w kierunku oznaczenia migracji specyficznej sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA), migracji globalnej, migracji specyficznej formaldehydu oraz migracji ołowiu i kadmu. Żadna z pobranych próbek nie została zakwestionowana.

Funkcjonowanie Systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach) w 2023 r.

W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. nie skierował żadnego powiadomienia do systemu RASFF (2022 r. – 4, 2021 r. – 15).

Ponadto w 2023 r. wpłynęło 185 powiadomień w systemie RASFF (2022 r. – 167, 2021 r. – 116), które dotyczyły między innymi:

- nieautoryzowanej nowej żywności w suplementach diety (tj. alfosceran choliny, serratiopeptydaza, soplówka jeżowata, artemizyna, indolo-3-karbinol, mononuklotyd nikotynamidowy, Epimedium grandiflorum, itd)
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych:
  - w wędlinach wieprzowych (bakteria **Listeria monocytogenes**);
  - w świeżym mięsie drobiowym, tj. polędwiczki z kurczaka, filety z piersi kurczaka (bakteria **Salmonella Infantis**);
  - w przyprawach (bakteria *Salmonella Infantis*);
  - w nasionach sezamu łuskanego, w przyprawach (bakteria **Salmonella spp.**);
  - w świeżym mięsie drobiowym, tj. filety z piersi kurczaka, skrzydła z kurcząt (bakteria **Salmonella Enteritidis**);
  - w mrożonych liściach limonki (bakteria **Salmonella Virchow**)
- zawyżonego poziomu pestycydów (m.in. słonecznik, kukurydza, grzyby);

- przekroczenia NDP mikotoksyn (m.in. popcorn ekologiczny, otręby żytnie, napój owocowy);
- obecność metali ciężkich (np. rtęć, kadm) (m.in. szpinak suszony, suplementy diety);
- obecności substancji alergicznych (np. gluten, dwutlenek siarki) niezadeklarowanych na etykiecie (suplementy diety, produkty bezglutenowe);
- obecność sildenafilu (lub także tadalafilu) w suplementach diety;
- obecność ciał obcych (m.in. sałatka warzywna, tofu ze szpinaku);
- poziomu migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (m.in. łyżka kuchenna).

Działania kontrolne związane z powiadomieniami w systemie RASFF obejmowały monitorowanie występowania produktów w miejscach obrotu hurtowego i detalicznego oraz nadzorowanie przebiegu i skuteczności działań podjętych przez przedsiębiorstwa zobowiązanych z wycofywaniem produktów z obrotu, a także prowadzenie postępowań wyjaśniających.

3.2. Działalność kontrolno-represyjna

Na terenie miasta działało 1436 zakładów żywnościowo - żywieniowych. Przeprowadzono 968 kontroli obiektów żywnościowo - żywieniowych. Wydano 30 decyzji administracyjnych w związku z naruszeniem stanu sanitarno-higienicznego, w tym 1 decyzję unieruchamiającą zakład, ze względu na rażący stan sanitarno- techniczny (2022 r. – 24, w tym 2 unieruchamiające zakład; 2021 r. – 22, w tym 1 unieruchamiającą zakład).

W 2023 r. nałożono 143 mandaty karne na łączną kwotę 31500 zł. Najczęściej mandaty nakładano w zakładach obrotu żywnością (69 mandatów na łączną kwotę 14400 zł) oraz w zakładach żywienia zbiorowego otwartego (48 mandatów na łączną kwotę 11500 zł). W 2022 r. nałożono 105 mandatów karnych na łączną kwotę 24750 zł, natomiast w 2021 r. nałożono 70 mandatów karnych na łączną kwotę 13350 zł.

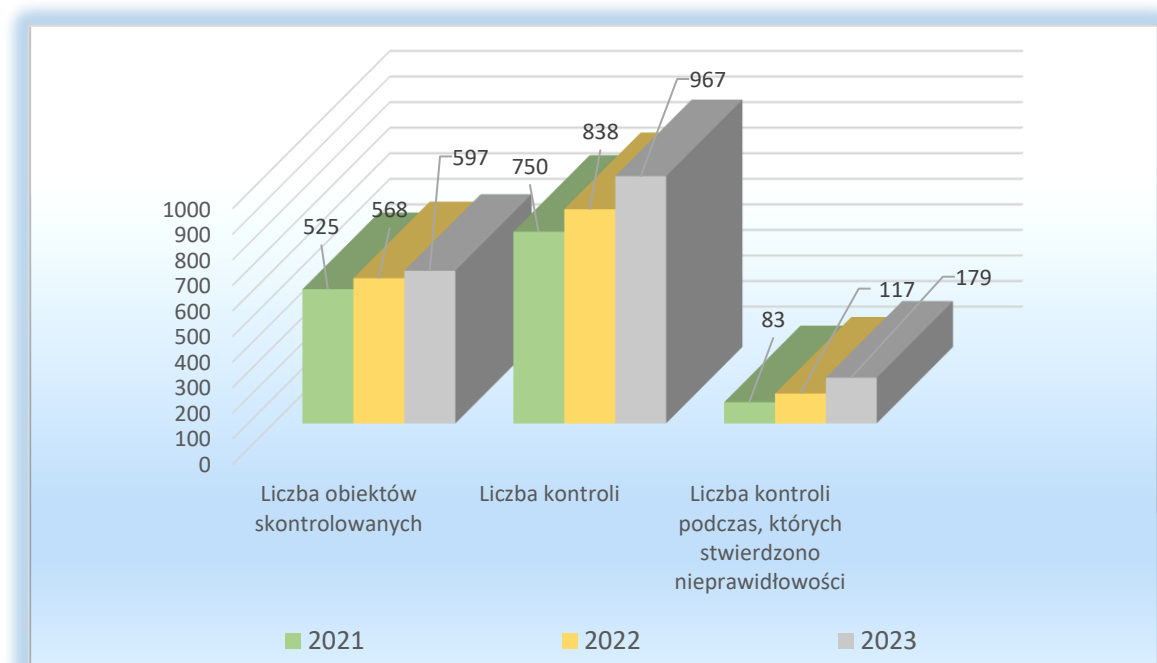
Główne przyczyny nakładania grzywien w drodze mandatu karnego to:

- brak bieżącej czystości;
- niewłaściwa higiena produkcji lub sprzedaży;
- nieprawidłowy stan techniczny obiektów;
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości.

Tabela 3. Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu żywnością w latach 2001 – 2023

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji			Ilość obiektów skontrolowanych			Ilość kontroli			Ilość kontroli podczas których stwierdzono nieprawidłowości		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1.	Zakłady produkcji żywności	101	102	111	56	51	59	77	73	92	6	10	19
2.	Obiekty obrotu żywnością	692	708	709	207	237	256	314	365	453	29	50	79
3.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	373	404	393	153	152	149	205	224	232	37	42	57
4.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	163	166	164	95	121	120	137	169	175	9	15	24
5.	Zakłady produkujące lub wprowadzające do obrotu opakowania przeznaczone do kontraktu z żywnością	46	54	62	14	7	13	17	7	15	2	0	0
ogółem		1375	1434	1439	525	568	597	750	838	967	83	117	179

Wykres 7. Stan sanitarny nadzorowanych grup obiektów wyrażony w ilości kontroli kwestionujących stan sanitarno-higieniczny w stosunku do kontroli przeprowadzonych w latach 2021-2023

3.3. Współpraca z innymi jednostkami nadzoru i kontroli oraz władzami administracyjnymi.

W związku ze sprawowaniem urzędowej kontroli żywności podejmowano współpracę m.in. z Wojewódzkim Inspektoratem Farmaceutycznym, Powiatowym Inspektoratem Weterynarii, Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspektoratem Ochrony Środowiska, Urzędem Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, Powiatowym Inspektoratem Nadzoru Budowlanego dla miasta Gorzowa Wielkopolskiego, Komendą Miejską Policji, Prokuraturą Rejonową w Gorzowie Wlkp.

W związku z kolejnymi ogniskami i przypadkami ASF w Polsce w 2023 r. i realnym zagrożeniem wystąpienia tej choroby w stadach świń i dzików wzmożono nadzór nad sprzedażą mięsa w zakresie źródeł ich pochodzenia. Pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia i Przedmiotów Użytku przeprowadzili 485 kontroli sanitarnych w ww. zakresie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie pochodzenia mięsa wieprzowego. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. w asyście funkcjonariuszy Policji w lutym i marcu 2023 r. dokonali kontroli obiektów w Gorzowie

Wlkp. i powiecie gorzowskim w sprawie źródła pochodzenia mięsa drobiowego, przetworów drobiowych oraz jaj wprowadzanych do sprzedaży na giełdzie przy ul. Szczecińskiej w Gorzowie Wlkp., na targowisku miejskim przy ul. Targowej w Gorzowie Wlkp. oraz na targu zdrowej żywności w Kłodawie, w związku ze stwierdzeniem ognisk choroby zakaźnej – wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) na terenie powiatu gorzowskiego.

W 2023 r. przeprowadzono 5 kontroli tematycznych w aptekach, związanych z poborem próbek do badań laboratoryjnych (suplementy diety). O zamiarze przeprowadzenia kontroli poinformowano Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego.

We wrześniu 2023 r. udzielono wywiadu dotyczącego zasad bezpiecznego grzybobrania dla „Gazety Lubuskiej”. Ponadto prowadzona jest internetowa strona edukacyjna Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim oraz fanpage na portalu społecznościowym Facebook (126 postów o tematyce żywnościowo-żywnieniowej).

3.4 Interwencje

Przyjęto 90 interwencji dotyczących nieprawidłowości w obiektach żywnościowo-żywnościowych na terenie miasta (w 2021r. -70, w 2022r. – 59), z czego we własnym zakresie rozpatrzono 88 (w tym 1 przeprowadzono wspólnie z sekcją HK) a 2 przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami do innych instytucji (Powiatowy Nadzór Budowlany, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych).

W 31 przypadkach kontrole potwierdziły zasadność zgłoszonych interwencji w zakresie:

- sprzedaż przeterminowanej żywności
- nieprawidłowe warunki sanitarne produkcji żywności
- nieprawidłowe warunki sanitarne sprzedaży żywności
- nieprawidłowa higiena personelu
- niewłaściwe oznakowanie żywności
- nieprawidłowe warunki przechowywania żywności
- brak bieżącej czystości
- zły stan techniczny pomieszczeń

Podsumowanie

- Nie skierowano powiadomień do systemu RASFF.
- Monitorowano wycofanie z obrotu 185 produktów niebezpiecznych zgłoszonych w Systemie Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (system RASFF).
- W związku z naruszeniem stanu sanitarno-higienicznego wydano 30 decyzji administracyjnych.
- Nałożono 143 mandaty karne na łączną kwotę 31500 zł.
- Skierowano 15 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. (2022 r. – 10, 2021 r. – 2), w tym 7 za rozszerzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzającą, 4 za niewłaściwe oznakowanie produktów spożywczych lub suplementów diety (w tym za brak informacji w języku polskim na opakowaniach środków spożywczych wprowadzanych do obrotu), 2 za brak informacji o składnikach żywności nieopakowanej oraz 2 za brak wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów państwowej inspekcji sanitarnej.

4. Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy

Sekcja Higieny Pracy wykonuje zadania w zakresie:

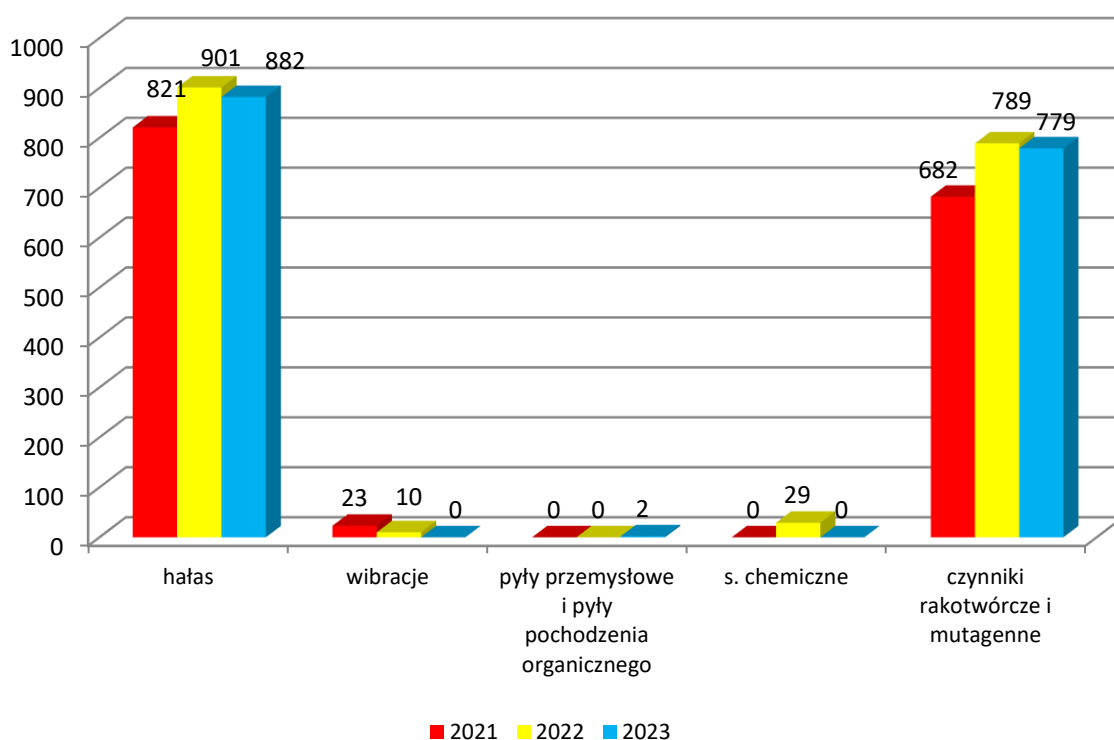
- 1) nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, w tym przestrzegania przepisów dotyczących czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia, substancji i mieszanin chemicznych, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- 2) prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie zgłaszanych podejrzeń chorób zawodowych w celu wydania przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia;
- 3) nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej prekursorów narkotyków kategorii 2 i kategorii 3, substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów, produkcji i wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych;
- 4) nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych wynikającego z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii*.

4.1. Narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

W 2023 r. przeprowadzono kontrole w 21 zakładach, w których na podstawie przedstawionych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzono przekroczenie norm higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W 20 skontrolowanych zakładach stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych natężeń dźwięku, w narażeniu na ponadnormatywny hałas pracowało 586 osób. W 1 zakładzie stwierdzono przekroczenie normatywu higienicznego stężenia pyłu mąki, dotyczyło 1 stanowiska pracy, na którym czynności wykonywało 2 pracowników. W 2023 r. nie odnotowano przekroczeń stężenia norm pyłów przemysłowych, czy substancji chemicznych.

Wykres 9. Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe w latach 2021-2023 w zakładach objętych nadzorem

Podobnie, jak w poprzednich latach głównym czynnikiem szkodliwym występującym w środowisku pracy w natężeniach przekraczających normy higieniczne jest hałas (>85 dB). Narażeni na hałas są głównie pracownicy na stanowiskach produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych lub gotowych wyrobów metalowych. Są to przypadki, kiedy

ponadnormatywny hałas jest emitowany przez urządzenia i maszyny niezbędne w procesie technologicznym.

Jeśli wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawcy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz.U. z 2005 r. nr 157 poz. 1318), powinni wprowadzić w życie programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas oraz zapewnić dla pracowników środki ochrony indywidualnej słuchu dobrane do widma hałasu. Istotnym elementem profilaktyki jest również monitorowanie przez lekarzy medycyny pracy stanu zdrowia, w tym narządu słuchu pracowników.

Główne grupy pracowników pracujących w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi to pracownicy podmiotów medycznych pracujących w narażeniu na promieniowanie jonizujące, pracownicy stacji diagnostycznych, w których występuje narażenie na spaliny emitowane z silników Diesla, pracownicy zakładów produkcji metalowej pracujący na stanowiskach spawaczy i szlifierzy, gdzie występuje narażenie na krzemionkę krystaliczną oraz pracownicy zakładów, w których podczas obróbki mechanicznej drewna występuje narażenie na pyły drewna.

4.2. Choroby zawodowe

Zgodnie z art. 235¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeks Pracy* za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”.

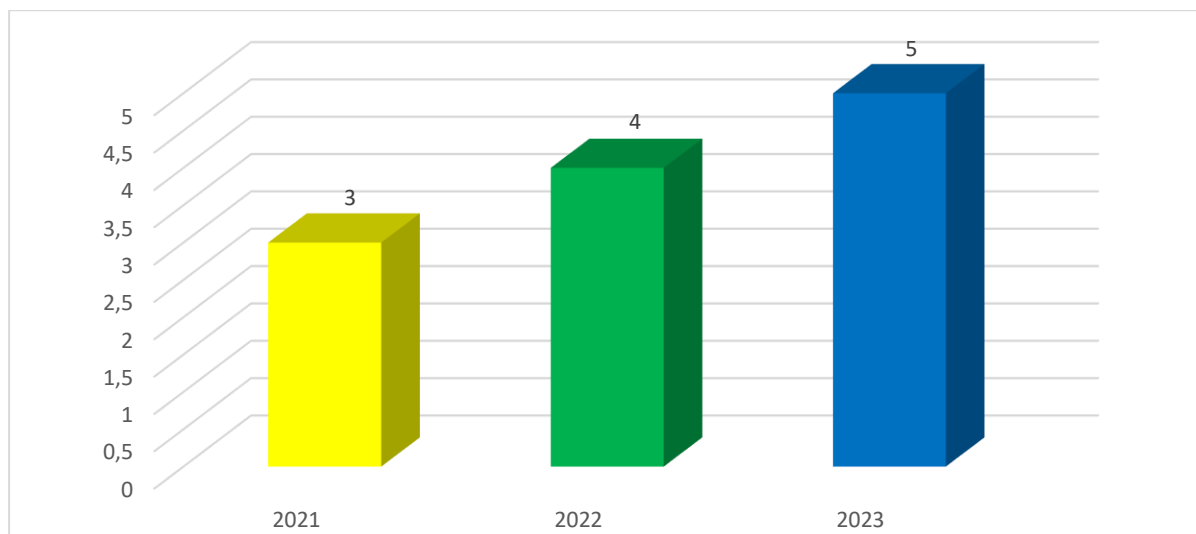
W roku 2023 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. wpłynęło 9 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych dotyczących pracowników zatrudnionych w zakładach pracy znajdujących się na terenie Gorzowa Wlkp. Prowadzono 18 postępowań, z czego 7 dotyczyło spraw wszczętych w 2022 r., 1 w 2021 r. i 1 w 2020 r. Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej.

W 2023 r. na podstawie prawomocnych decyzji stwierdzono 5 przypadków chorób zawodowych:

- zakażenie wirusem SARS-CoV-2,
- zespół cieśni w obrębie nadgarstka,

- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem,
- wirusowe zapalenie wątroby typu B,
- alergiczny nieżyt nosa.

Wykres 10. Liczba stwierdzonych przypadków chorób zawodowych w latach 2021-2023

4.3. Działalność kontrolno-represyjna

W 2023 r. nadzorem sanitarnym objęto 374 zakłady znajdujące się na terenie miasta Gorzowa Wlkp. zatrudniające 21596 pracowników.

W ramach prowadzonego nadzoru bieżącego przeprowadzono 137 kontroli w 127 zakładach zatrudniających 10480 pracowników, w tym między innymi:

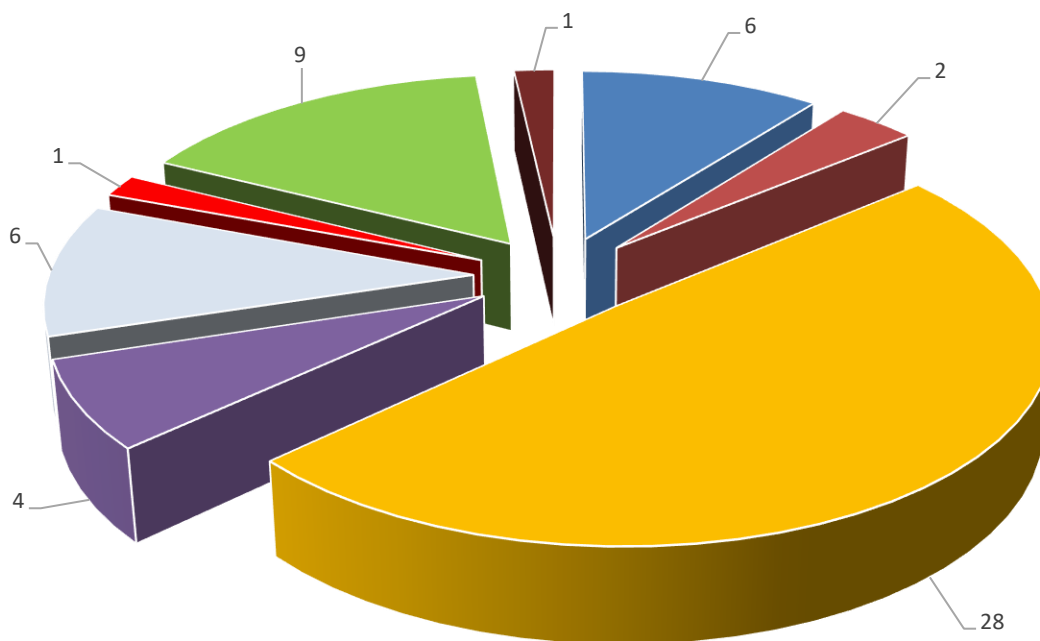
- 4 kontrole w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 3 kontrole w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3,
- 20 kontroli dotyczących nadzoru nad warunkami pracy w narażeniu na czynniki biologiczne,
- 37 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- 17 kontroli w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych.

Wydano 48 decyzji administracyjnych (2021 r.- 11, 2022 r. - 27), w tym: 21 decyzji nakładających obowiązki usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli, 4 decyzje zmieniające terminy wykonania obowiązków nałożonych wcześniejszymi decyzjami, 2 decyzje umarzające wszczęte postępowania, 1 decyzję stwierdzającą

wygaśnięcie wcześniej wydanej decyzji, 8 decyzji w sprawach administracyjnych dotyczących chorób zawodowych, 1 decyzję zobowiązującą podmiot do wycofania produktu biobójczego z uwagi na brak pozwolenia na obrót produktem biobójczym, 6 decyzji nakazujących zaprzestanie wprowadzania do obrotu lub wycofanie z rynku produktów kosmetycznych oraz 5 decyzji nakładających kary pieniężne na łączną kwotę 8450 zł.

Liczbę i rodzaj nieprawidłowości stwierdzanych w trakcie kontroli przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Liczba nakazów w decyzjach nakładających obowiązki usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości

- niewłaściwy stan sanitarno - higieniczny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno - sanitarnych, w tym brak ciepłej wody - 6
- zapewnienie ogrzewania/właściwej temperatury w pomieszczeniach - 2
- brak aktualnych wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy - 28
- nieprawidłowości w dokumentacji oceny ryzyka zawodowego - 4
- brak rejestrów prac oraz rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki rakotwórcze - 6
- brak rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 3 lub 4 grupy zagrożenia - 1
- wycofanie z obrotu produktów kosmetycznych - 9
- wycofanie z obrotu produktów biobójczych - 1

Tabela 4. Działania kontrolno-represyjne w latach 2021-2023

Działania kontrolno-represyjne	2021	2022	2023
Liczba skontrolowanych zakładów pracy	81	114	127
Liczba zatrudnionych pracowników w skontrolowanych zakładach	6400	10545	10480
Liczba kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego	83	120	137
Liczba kontroli w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	0	0	0
Liczba wydanych decyzji	11	27	48
Mandaty, wnioski o ukaranie, kary pieniężne	1	0	5
Liczba wydanych postanowień	0	2	0

4.4. Interwencje

W 2023 r. rozpatrzono 11 interwencji, 9 okazało się bezzasadnych, 2 zasadne – jedna dotyczyła niskiej temperatury w pomieszczeniach pracy, powodem była awaria pieca w obiekcie, natomiast druga dotyczyła wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych zawierających niedozwolony składnik.

Podsumowanie

- W roku sprawozdawczym, jak i w latach ubiegłych dominującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia w środowisku pracy występującym w natężeniach przekraczających dopuszczalne normy higieniczne jest hałas.
- W odróżnieniu od lat ubiegłych (przewaga chorób zawodowych związanych ze sposobem wykonywania pracy) stwierdzona została 1 choroba zawodowa związana ze sposobem wykonywania pracy (sposób i tempo wykonywania czynności ręcznych), a 4 związane z występowaniem w środowisku pracy czynników szkodliwych, w tym: 2 związane ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi (służba zdrowia), 1 związana z narażeniem na pył mąki, 1 związana z narażeniem na hałas.
- Najliczniejszą grupę osób narażonych na czynniki rakotwórcze stanowią pracownicy zakładów produkcji metalowej pracujący na stanowiskach spawaczy-szlifierzy, ślusarzy, gdzie podczas procesu technologicznego (głównie stosowanie szlifierek) występuje narażenie na wolną krzemionkę krystaliczną występującą w pyłe.

4.5. Nadzór nad środkami zastępczymi

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu narkomanii* (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna,

Środki zastępcze mają postać tabletek, proszków, mieszanin ziół, suszu, kadzidełek, czy naklejek tzw. „tatuazy”. W zależności od rodzaju nowej substancji psychoaktywnej może być on połykany, wciągany przez nos, wstrzykiwany lub inhalowany. Niebezpieczeństwo ich zażywania wynika z faktu, że ich skład chemiczny nie jest znany, może podlegać wahaniom i modyfikacjom. Nigdy nie wiadomo, jak po ich zażyciu zareaguje konkretny organizm.

W 2023 r. nie ujawniono obiektów stacjonarnych wprowadzających do obrotu środki zastępcze. Państwowa Inspekcja Sanitarna, nie będąc służbą wyposażoną w narzędzia do zwalczania handlu dilerskiego i e-handlu współpracuje w tej sprawie z organami ścigania.

4.5.1. Dane statystyczne, postępowania administracyjne

Przeprowadzono 2 kontrole obiektów prowadzących sprzedaż produktów konopnych. Kontrole ukierunkowane były na produkty zawierające w składzie substancje **THC-P (tetrahydrokannabiforol)** lub **HHC-P (heksahydrokannabiforol)**, które należy traktować jako środki zastępcze. Podczas przeprowadzonych kontroli sklepów stacjonarnych oraz przeglądu stron internetowych z terenu Gorzowa Wielkopolskiego nie stwierdzono w sprzedaży produktów zawierających ww. substancje. Skontrolowane produkty według przedstawionych wyników badań nie zawierały THC (Tetrahydrokannabinol - związek organiczny z grupy kannabinoidów) w ilościach powyżej dopuszczalnych norm.

Działania PPIS w Gorzowie Wlkp. obejmowały:

- a) monitoring podejrzeń / zatruc środków zastępczymi zgłaszanych przez placówki oraz powiadamianie LPWIS w Gorzowie Wlkp.,
- b) współpracę z podmiotami leczniczymi dokonującymi zgłoszenia podejrzeń/zatrucia środkami zastępczymi,
- c) współpracę z organami ścigania,
- d) prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- e) wprowadzanie i aktualizację danych w Systemie Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD oraz SMIOD2) - baza danych służąca organom Państwowej

Inspekcji Sanitarnej do monitorowania nadzoru nad środkami zastępczymi w skali kraju.

W 2023 r. nie zgłoszono do tutejszego organu spraw związanych z zatrzymaniem osób posiadających środki zastępcze. Prowadzono 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji udzielającej ulgi (rozłożenie na raty) w spłacie nałożonej administracyjnej kary pieniężnej. W 2023 r. wyegzekwowano 3000 zł z tytułu nałożenia kary pieniężnej.

W zakresie ograniczania dostępności nowych narkotyków w cyberprzestrzeni prowadzony jest monitoring ogólnodostępnych portali społecznościowych (allegro, olx itp.), nie stwierdzono ofert sprzedaży środków zastępczych.

4.5.2. Zgłoszenia podejrzeń / zatruc środkówami zastępczymi

W 2023 r. podmioty lecznicze zgłosiły 43 przypadki podejrzeń/zatruc środkówami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz 1 zgon, w 2022 r. zgłoszono 22 przypadki, natomiast w 2021 r. nie zgłoszono żadnych przypadków.

4.5.3. Działalność profilaktyczna (promocja zdrowia)

Przeciwdziałanie narkomanii realizowane było również przez działalność profilaktyczną.

Prowadzono szereg działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania tzw. „dopalaczy”. Udział w przeprowadzonych działaniach edukacyjnych wzięło ok. 4300 osób. Działania prowadzone były w ramach realizacji programów edukacyjnych wynikających z własnych zadań, jak również w ramach współpracy z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp.

Przeprowadzono następujące działania:

- 143 prelekcje dotyczące konsekwencji zdrowotnych wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych wśród 2853 uczestników wypoczynku zimowego i letniego;
- 6 PATROLI ZDROWIA wśród 1500 osób, których adresatami była społeczność lokalna.

Głównym celem w/w akcji było edukowanie pracowników oraz właściciela sklepu spożywczo – monopolowego w aspekcie konsekwencji prawnych i moralnych wynikających ze sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. Odwiedzając sklep spożywczo – monopolowy zwracano również uwagę na to, czy na terenie danego zakładu

widnieją w widocznym miejscu znaki zakazu palenia, sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym. Dodatkowo prowadzono dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych zawierających podstawowe informacje dotyczące szkodliwości zdrowotnych wynikających z zażywania środków odurzających nieznanego pochodzenia tzw. „dopalaczy”.

Podsumowanie

- Skutki używania środków zastępczych i substancji psychoaktywnych stanowią szereg problemów dla zdrowia publicznego, dlatego podejmowane są działania kontrolne w przypadku jakichkolwiek podejrzeń związanych z wprowadzaniem ich do obrotu oraz prowadzona jest działalność edukacyjna w tym zakresie.
- Podejmowana jest współpraca w zakresie zwalczania handlu dilerskiego i e-handlu środkami zastępczymi z organami ścigania.

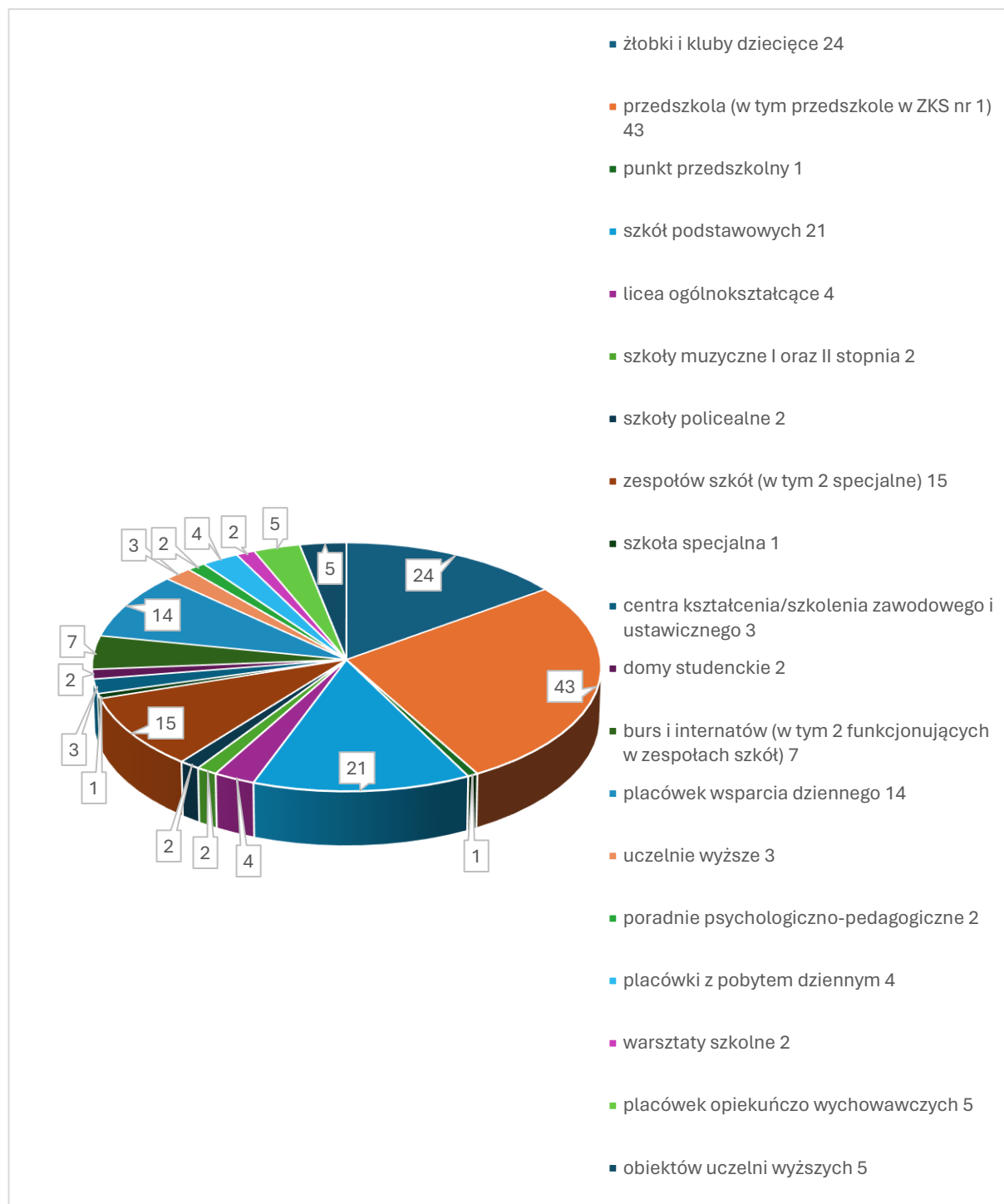
5. Warunki sanitarne w placówkach wychowania i nauczania

Do zadań Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, należy sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji. Zadania realizowane są poprzez: nadzór nad przestrzeganiem przepisów i obowiązujących norm przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz ośrodki wypoczynku dzieci i młodzieży. Zasadniczym działaniem wobec wszystkich nadzorowanych placówek jest eliminowanie z nich czynników zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży oraz zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny.

5.1. Działalność kontrolo-represyjna

W roku 2023 pod nadzorem sanitarnym znajdowało się **160** publicznych oraz niepublicznych placówek oświatowo – wychowawczych i opiekuńczych, tj.: **24** żłobki i kluby dziecięce, **43** przedszkola (w tym przedszkole w Zespole Kształcenia Specjalnego nr 1), **1** punkt przedszkolny, **21** szkół podstawowych, **4** licea ogólnokształcące, **2** szkoły muzyczne I oraz II stopnia, **2** szkoły policealne, **15** zespołów szkół (w tym 2 specjalne), **1** szkoła specjalna, **3** centra kształcenia/szkolenia zawodowego i ustawicznego, **2** domy studenckie, **7** burs i internatów (w tym 5 funkcjonujących w zespołach szkół), **14** placówek wsparcia dziennego, **3** uczelnie wyższe, **2** poradnie psychologiczno-pedagogiczne, **4** placówki z pobytem dziennym, **2** warsztaty szkolne, **5** placówek opiekuńczo wychowawczych (z pobytem całodobowym), **5** obiektów uczelni wyższych.

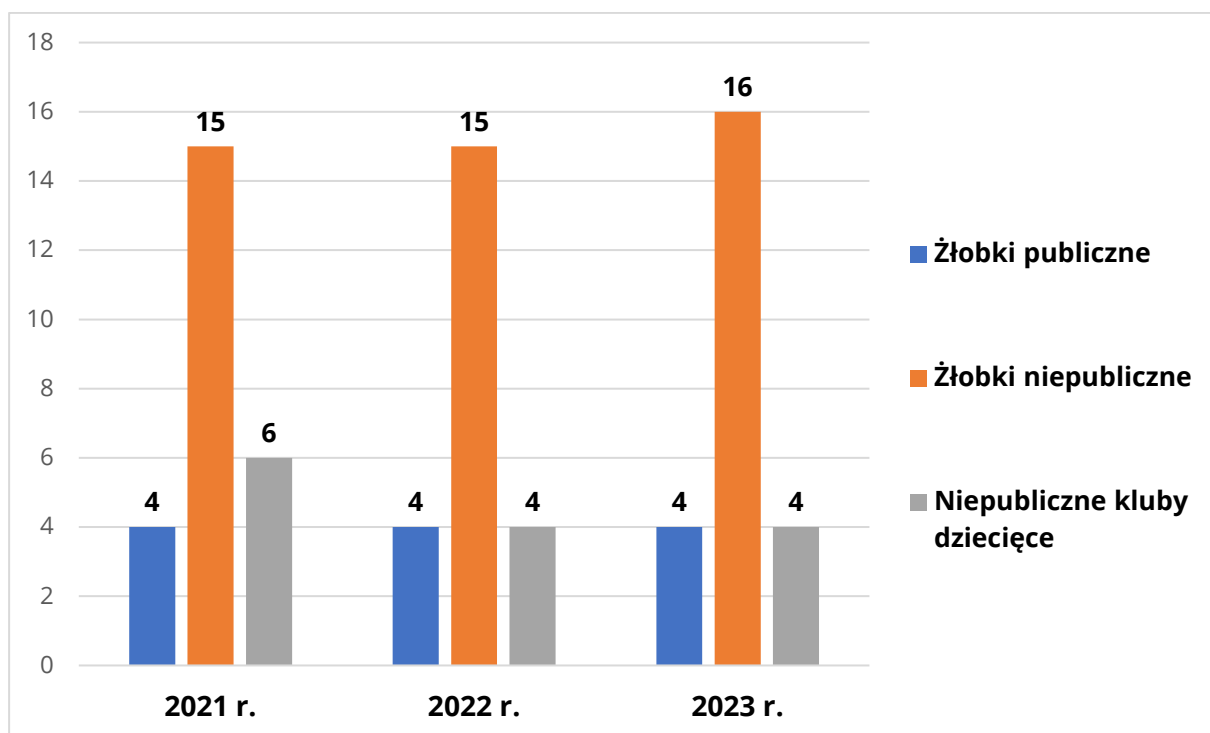
Wykres 11. Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie Gorzowa Wlkp. będące pod nadzorem sanitarnym w 2023 r.

W 2023 r. przekształcił swoją działalność obiekt Klub Dziecięcy „Akademia Filemona” na Żłobek Niepubliczny „Akademia Filemona” ul. Żółkiewskiego 1, 66-400 Gorzów Wlkp. Na terenie miasta funkcjonowały łącznie **24** placówki sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3, w tym:

- **4** żłobki publiczne (miejskie),
- **20** niepublicznych placówek, w tym:
  - **16** żłobków, w których sprawowana jest opieka nad dziećmi od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3 (w tym Niepubliczny Żłobek „Akademia Filemona”),
  - **4** kluby dziecięce, w których sprawowana jest opieka nad dziećmi od ukończenia 1 roku życia do lat 3.

Wykres 12. Liczba placówek opiekuńczych dla dzieci do lat 3 funkcjonujących na terenie Gorzowa Wlkp. w latach 2021 r. – 2023 r.

W 2023 r. przeprowadzono 106 kontroli stanu sanitarno-higienicznego placówek oświatowych oraz wydano **21** decyzji administracyjnych, w tym **10** nakładających nowe obowiązki dotyczące poprawy stanu sanitarno-higienicznego i technicznego, **7** decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków w latach poprzednich, **1** decyzję zatwierdzającą, **1** decyzję wygaszającą oraz **2** decyzje umarzające.

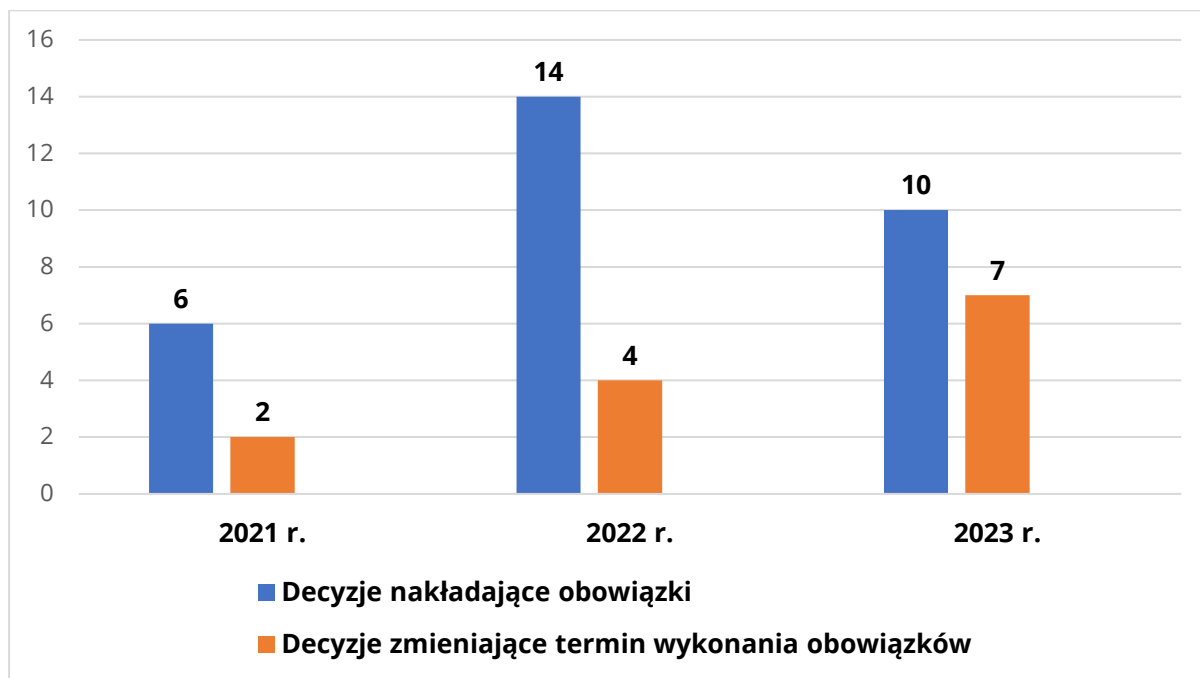
W 10 placówkach oświatowo-wychowawczych zakwestionowano stan sanitarno – higieniczny i techniczny, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnych w zakresie:

1. **Zespół Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp.** – ciąg komunikacyjny;
2. **Zespół Szkół Specjalnych nr 14 w Gorzowie Wlkp.** – ciąg komunikacyjny;
3. **Szkoła Podstawowa nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi i z Oddziałami Sportowymi** – ciągi komunikacyjne;
4. **Dom dla Dzieci w Gorzowie Wlkp.** – pokoje mieszkalne;
5. **Pogotowie Opiekuńcze w Gorzowie Wlkp.** – pokoje mieszkalne;
6. **Pogotowie Opiekuńcze Dwójka w Gorzowie Wlkp.** – pokoje mieszkalne;
7. **Szkoła Podstawowa nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Sportowymi im. Arkadego Fiedlera w Gorzowie Wlkp.** – pomieszczenia sanitarne;
8. **Przedszkole Miejskie nr 22 w Gorzowie Wlkp.** – sale pobytu dzieci;
9. **Szkoła Podstawowa nr 12 im. Kornela Makuszyńskiego** – pomieszczenie sanitarne;
10. **Zespół Szkół Odzieżowych im. Krzysztofa Kieślowskiego** – pomieszczenie sanitarne oraz pomieszczenie do zajęć sportowych.

Jak wynika z zestawionych danych, problem utrzymania właściwego stanu technicznego występuje nadal w placówkach publicznych. Bieżące i doraźne prace remontowe nie rozwiązują powyższego problemu. Natomiast wykonywanie kompleksowych modernizacji wynikających również z realizacji decyzji administracyjnych wymaga zabezpieczenia dostatecznej ilości środków finansowych.

W 2023 r. wpłynęło 7 wniosków o prolongatę terminu, po ich rozpatrzeniu zmieniono decyzjami (7) terminy wykonania obowiązków (2021 r. – 3, 2023 r. – 4).

Wykres 13. Liczba wydanych decyzji administracyjnych ogółem i decyzji zmieniających termin na terenie Miasta Gorzów Wlkp. w latach 2021-2023

Na tle placówek oświatowo – wychowawczych, usytuowanych na terenie miasta Gorzowa Wlkp., wyróżnia się Zespół Szkół Ekonomicznych w Gorzowie Wlkp. Obiekt szkolny wymaga zabezpieczenia dużych ilości środków finansowych na przeprowadzenie remontu, z uwagi na stwierdzenie w latach ubiegłych licznych nieprawidłowości dotyczących niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego oraz technicznego pomieszczeń szkoły tj. ściany i sufity w salach lekcyjnych, ciągach komunikacyjnych, szatni w części piwnicznej oraz bibliotece. Dodatkowo stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny stolarki okiennej w 17 pomieszczeniach szkoły (sale zajęciowe, biblioteka oraz gabinet pielęgniarki szkolnej).

Ponadto uwagi wymaga również sytuacja w Zespole Szkół Elektrycznych, w którym czynności kontrolne wykazały liczne nieprawidłowości z zakresu sanitarno – higienicznego i technicznego w pomieszczeniach szkoły tj. sala gimnastyczna (podłoga oraz oświetlenie) a także sale dydaktyczne (ściany, sufity oraz podłogi). Przewidziane prace w wyżej wymienionych placówkach zostały wpisane do harmonogramu prac remontowych do wykonania w gorzowskich placówkach oświatowych w latach 2022-2024.

Obowiązki określone w decyzjach PPIS w Gorzowie Wlkp. są sukcesywnie realizowane we wszystkich placówkach oświatowo – wychowawczych na terenie miasta, w których zostały stwierdzone nieprawidłowości.

W tabeli przedstawiono pozostające do wykonania obowiązki poprawy stanu sanitarno – higienicznego i technicznego w placówkach oświatowo – wychowawczych.

Tabela 5. Aktualne obowiązki wynikające z wystawionych w 2023 r. decyzji administracyjnych

Lp.	Nazwa placówki	Poprawa stanu sanitarno-higienicznego, technicznego	Data wydania pierwszej decyzji / ostatni nowy termin realizacji	Liczba udzielonych prolongat
1.	Zespół Szkół Specjalnych nr 14, ul. Mościckiego 3, 66-400 Gorzów Wlkp.	- ściany oraz sufit w ciągu komunikacyjnym, zlokalizowanym w części piwnicznej budynku szkoły przy ul. Mościckiego 3, - ramy okienne, zlokalizowane w ciągu komunikacyjnym w sąsiedztwie sal dydaktycznych nr 19 oraz nr 20 (w części piwnicznej budynku szkoły przy ul. Mościckiego 3).	19.07.2023 r. / 31.08.2024 r.	0
2.	Dom dla Dzieci, ul. Spokojna 57/3, 66-400 Gorzów Wlkp.	- ściany oraz sufity w pokojach mieszkalnych	20.07.2023 r. / 31.08.2024 r.	0
3.	Pogotowie Opiekuńcze, ul.	- ściany oraz sufity w pokojach mieszkalnych	22.07.2023 r. / 31.08.2024 r.	0

	Spokojna 57/1, 66-400 Gorzów Wlkp.			
4.	Pogotowie Opiekuńcze Dwójka, ul. Spokojna 57/2, 66-400 Gorzów Wlkp.	- ściany oraz sufity w pokojach mieszkalnych	24.07.2023 r. / 31.08.2024 r.	0
5.	Szkoła Podstawowa nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Sportowymi ul. Szwoleżerów 2 66-400 Gorzów Wlkp.	- ściany, podłoga, rura kanalizacyjna, kratki odpływowe oraz armatura sanitarna w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym (pomieszczenie z natryskami) nr 5s przeznaczonym dla dziewcząt, zlokalizowanym w części bloku sportowego w segmente G oraz nr 6s przeznaczonym dla chłopców, zlokalizowanym w części bloku sportowego w segmencie G, - ściany, podłoga oraz rura kanalizacyjna w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym przyległym do pomieszczenia higieniczno- sanitarnego nr 6s, zlokalizowanym	24.07.2023 r. / 31.08.2024 r.	0

		w części bloku sportowego w segmencie G.		
6.	Zespół Kształcenia Specjalnego nr 1, ul. Dunikowskiego 5, 66-400 Gorzów Wlkp.	- sufit w przedsionku	07.06.2023 r. /31.10.2023 r.	0
7.	Zespół Szkół Odzieżowych im. Krzysztofa Kieślowskiego, ul. Śląska 64C, 66-400 Gorzów Wlkp.	- sufit w bibliotece szkolnej oraz w pomieszczeniu wykorzystywanym do zajęć sportowych (sala ping-pong)	16.11.2023 r. /31.08.2024 r.	0
8.	Szkoła Podstawowa nr 12 im. Kornela Makuszyńskiego, ul. Dobra 16, 66-400 Gorzów Wlkp.	- ściany, sufit, rura kanalizacyjna oraz armatura sanitarna w pomieszczeniu sanitarnym dla chłopców (I piętro)	15.12.2023 r. /31.12.2024 r.	0
9.	Szkoła Podstawowa nr 21, ul. Taczaka 1, 66-400 Gorzów Wlkp.	- sufity w ciągach komunikacyjnych w segmencie B i C (II piętro), - ściana na klatce schodowej łączącej I piętro z II piętrem budynku szkoły w segmencie C	27.04.2023 r. /29.02.2024 r.	0
10.	Przedszkole Miejskie nr 22, ul. Szarych Szeregów 2, 66-400 Gorzów Wlkp.	- podłoga w salach zajęciowych nr I oraz nr IV	09.10.2023 r. /29.02.2024 r.	0

Tabela nr 6. Prolongowane obowiązki wynikające z wystawionych w latach poprzednich decyzji administracyjnych

Lp.	Nazwa placówki	Poprawa stanu sanitarno-higienicznego, technicznego	Data wydania pierwszej decyzji / ostatni nowy termin realizacji	Liczba udzielonych prolongat
1.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. 30 Stycznia 29, 66-400 Gorzów Wlkp.	- ściany i sufity w salach dydaktycznych, ciągach komunikacyjnych, bibliotece, szatni	20.08.2021 r. / 28.02.2023 oraz 31.12.2024 r.	1
2.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. 30 Stycznia 29, 66-400 Gorzów Wlkp.	- ściany i sufit w ciągu komunikacyjnym	20.08.2021 r. / 31.04.2023 r.	1
3.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. 30 Stycznia 29, 66-400 Gorzów Wlkp.	- ściany i sufit w ciągu komunikacyjnym	20.08.2021 r. / 31.08.2023 r.	1
4.	Zespół Szkół Ekonomicznych ul. 30 Stycznia 29, 66-400 Gorzów Wlkp.	- stolarka okienna w salach dydaktycznych, bibliotece oraz gabinecie pielęgniarstwa	20.08.2021 r. / 31.12.2024 r.	1
5.	Zespół Szkół Elektrycznych ul. Dąbrowskiego, 66-400 Gorzów Wlkp.	- podłoga oraz oświetlenie w sali gimnastycznej w części byłego ZS Mechanicznych, -ściany sufity oraz podłogi w salach dydaktycznych	14.12.2022 /31.08.2024	1

		w części Elektryka oraz byłej części Zespołu Szkół Mechanicznych		
6.	Szkoła Podstawowa nr 17, ul. Warszawska 19, 66-400 Gorzów Wlkp.	- podłoga w ciągu komunikacyjnym na II piętrze budynku szkoły.	19.08.2022/ 31.12.2024	1
7.	Zespół Szkół Ogólnokształcący nr 16, ul. Dunikowskiego 5, 66-400 Gorzów Wlkp.	- pomieszczenie sanitarne ogólnodostępne na I piętrze budynku szkoły.	31.07.2023/ 31.12.2024	1

5.2. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

Przeprowadzone kontrole w objętych nadzorem placówkach oświatowo-wychowawczych wykazały poprawę stanu sanitarnego w **13** obiektach, po wykonaniu obowiązków wynikających z nałożonych decyzji administracyjnych tj.:

- **6** przedszkolach miejskich: nr 11, 12, 13, 16, 22, 30,
- **3** szkołach podstawowych: nr 1, 4, 6,
- **3** zespołach szkół: Zespole Kształcenia Specjalnego nr 1, Zespole Szkół Specjalnych nr 14, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3,
- **1** Internacie Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu przy ul. Okrzei 42.

W przedszkolach miejskich poprawie uległ stan sanitarno – higieniczny i techniczny:

- Nr **11** – pomieszczenia sanitarnego dla dzieci,
- Nr **12** oraz **22** – podłogi w sali zabaw oraz ciągu komunikacyjnym
- Nr **13** – schodów oraz tarasu,
- Nr **16** – ogrodzenia,
- Nr **30** – klatki schodowej.

W szkołach podstawowych poprawie uległ stan sanitarno – higieniczny i techniczny:

- Nr **1** – stolarki drzwiowej, okiennej, podłogi, pomieszczenia sanitarnego (kompleksowy remont szkoły),

- Nr 4 – ścian, sufitu oraz oświetlenia w bibliotece szkolnej,
- Nr 6 – podłogi w sali dydaktycznej.

W zespołach szkół poprawie uległ stan sanitarno – higieniczny i techniczny:

- **Centrum Kształcenia Specjalnego nr 1** – ścian oraz sufitów w ciągu komunikacyjnym, w gabinecie psychologa oraz gabinecie pedagoga,
- **Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3** – sufitu w pomieszczeniu sanitarnym dla chłopców, terenu pomiędzy budynkiem szkoły a boiskiem szkolnym oraz schodów prowadzących na boisko szkolne,
- **Zespół Szkół Specjalnych nr 14** – podłogi w sali zajęciowej nr: 1, 5, 7, 8, świetlicy oraz podłogi w sali gimnastycznej.

5.2.1. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Przedmiotem czynności kontrolnych w analizowanym roku była również ocena warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej wśród uczniów. Skontrolowano 18 szkół, z czego 15 posiada szkolny gabinet profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Pielęgniarka dostępna jest dla uczniów średnio trzy razy w tygodniu przez 3 – 4 godziny.

5.3. Ocena w zakresie higieny procesu nauczania oraz warunki ergonomiczne stanowiska pracy

Jednym z istotnych elementów higieny procesów nauczania jest właściwy dobór mebli edukacyjnych do wymogów ergonomii oraz spełnienia wymagań dobrej ich jakości i zapewnienie bezpieczeństwa ich użytkowania.

W 2023 r. przeprowadzono kontrole pod kątem przestrzegania przepisów określających wymogi jakie muszą spełniać meble oraz sprzęt sportowy używany w szkołach i przedszkolach. Wymagania te precyzuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604). W myśl § 9 ust. 3 ww. rozporządzenia, szkoły i placówki mają obowiązek nabywania wyposażenia posiadającego odpowiednie atesty lub certyfikaty potwierdzające, że wyrób jest dobrej jakości i zapewnia bezpieczeństwo jego użytkowania. Wśród wyrobów, które są objęte tym wymogiem znajdują się m.in.: meble szkolne i przedszkolne (krzesła, ławki, stoliki, biurka), urządzenia sportowe stanowiące wyposażenie sal gimnastycznych, boisk sportowych. Mając na uwadze powyższe, przedmiotem kontroli przeprowadzonych w **58** placówkach (**43** przedszkolach, **6** szkołach podstawowych, **6** zespołach szkół, **1** szkole muzycznej,

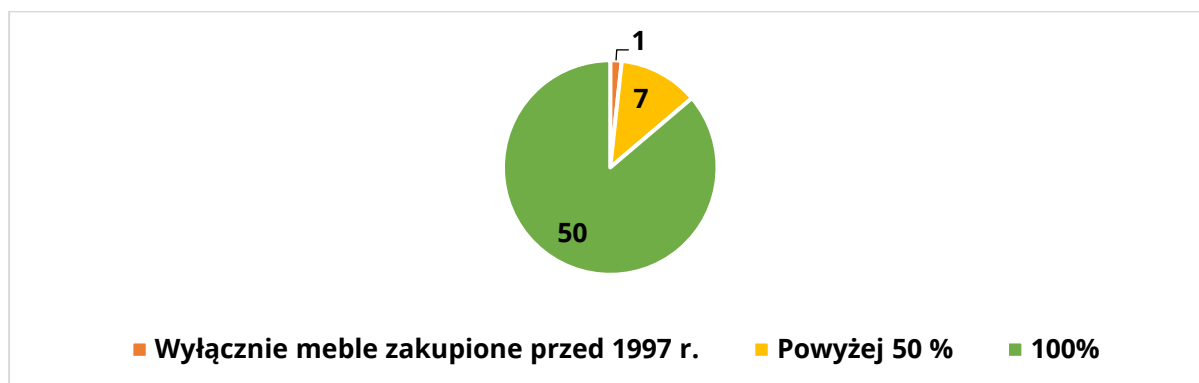
1 szkole policealnej oraz 1 szkole specjalnej) było zebranie danych dotyczących wyposażenia w meble posiadające stosowne certyfikaty potwierdzające bezpieczeństwo ich zastosowania w placówkach oświatowych.

Tabela 7. Klasyfikacja według ilości posiadanych certyfikatów

Klasyfikacja wg ilości posiadanych certyfikatów	Liczba placówek posiadających certyfikaty	
	szkoły	przedszkola
100% mebli posiadających certyfikaty,	8	42
powyżej 50% mebli posiadających certyfikaty,	6	1
do 50% mebli posiadających certyfikaty,	0	0
do 25% mebli posiadających certyfikaty,	0	0
meble bez certyfikatów.	1	0

W przeciągu ostatnich trzech lat sytuacja w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii w placówkach przedszkolnych i szkołach podstawowych uległa znaczącej poprawie.

Wykres 14. Odsetek placówek posiadających meble z certyfikatami

Ponadto przedmiotem kontroli w 2023 r. w szkołach podstawowych oraz publicznych i niepublicznych przedszkolach była ocena realizacji obowiązku dostosowania mebli szkolnych do wymiarów uczniów (zgodnie z normą PN-EN 1729-1:2016-02). Dostosowane do wymagań ergonomii meble edukacyjne mają istotny wpływ na postawę ciała ucznia, a tym samym na jego zdrowie. Istotne znaczenie ma tutaj zapobieganie powstawaniu lub pogłębianiu się wad postawy oraz właściwe funkcjonowanie narządów wewnętrznych. W użytkowaniu stołów i krzeseł niezmiernie istotne jest dostosowanie

funkcjonalnych parametrów mebli do antropometrycznych wymiarów dzieci i młodzieży. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.3.1. Organizacja pracy uczniów pod kątem tworzenia rozkładów zajęć

Ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych pod kątem równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz zróżnicowania zajęć w każdym dniu, z uwzględnieniem psychofizycznych możliwości uczniów do wysiłku umysłowego w ciągu dnia przeprowadzono w **4** szkołach podstawowych w **16** oddziałach, w **4** zespołach szkół w **13** oddziałach. Nie odnotowano nieprawidłowości w tym zakresie, podobnie jak w latach 2021-2022.

5.4. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

Podobnie jak w roku ubiegłym, dożywianie uczniów prowadzono w 12 szkołach.

Posiłki w formie cateringu zapewniono w:

- 1) Szkole Podstawowej nr 4 w Gorzowie Wlkp.,
- 2) Szkole Podstawowej nr 1 w Gorzowie Wlkp.,
- 3) Szkole Podstawowej nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi i Sportowymi w Gorzowie Wlkp., (przy ul. Szwoleżerów 2)
- 4) Zespole Szkół Mistrzostwa Sportowego w Gorzowie Wlkp.,
- 5) Zespole Szkół Specjalnych nr 14 w Gorzowie Wlkp.,
- 6) Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Gorzowie Wlkp.

Własny blok żywienia zapewnia:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 12 w Gorzowie Wlkp.,
- 2) Szkoła Podstawowa nr 20 w Gorzowie Wlkp.,
- 3) Szkoła Podstawowa nr 21 w Gorzowie Wlkp.,

Kuchnia internatu zapewnia posiłki dla:

- 1) Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Gorzowie Wlkp.,
- 2) Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr II w Gorzowie Wlkp.

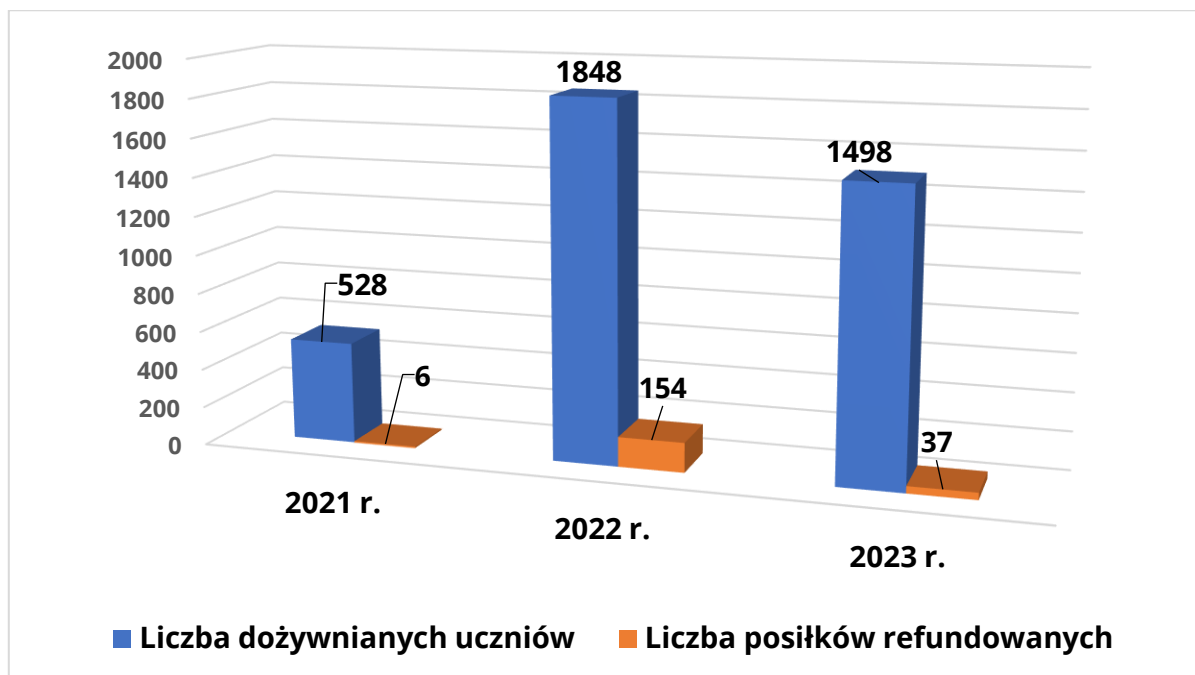
Kuchnia w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 16 w Gorzowie Wlkp. zapewnia posiłki dla:

- 1) Zespołu Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp.

Dożywianie uczniów organizowane jest w formie obiadów jednodaniowych. Uczniowie spożywali posiłki w stołówkach szkolnych lub stołówkach internatów, w których były zapewnione bezpieczne i higieniczne warunki. W 2023 r. w szkołach z dożywiania

w 12 skontrolowanych szkołach skorzystało łącznie 1498 uczniów spośród 6972 pobierających naukę tj. ok. 21 %. Posiłki obiadowe dofinansowano dla 37 uczniów.

Wykres 15. Dożywianie uczniów w latach 2021-2023

Ponadto uczniowie szkół podstawowych brali udział w realizacji programu „Szlanka mleka” i „Owoce w szkole”. Program „Szlanka mleka” realizowało 9 szkół (2965 uczniów), udział w programie „Owoce w szkole” wzięło również 10 szkół (3030 uczniów). Powyższe wykazuje, że oba programy cieszą się podobnym zainteresowaniem.

5.5. Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży.

W ramach nadzoru nad miejscami wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono 21 kontroli miejsc wypoczynku zimowego i 39 kontroli miejsc wypoczynku letniego. W miejscach tych wypoczywało łącznie 1320 dzieci i młodzieży (zima – 459, lato – 833), którym zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Podczas kontroli nie stwierdzono zaniedbań sanitarno – higienicznych, nie nałożono mandatów, nie wydano decyzji. Nadzór nad placówkami wypoczynku prowadzony był we współpracy z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. oraz Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.

5.6. Interwencje

W roku 2023 rozpatrzono 9 interwencji:

- **7 interwencji** dotyczyło niewłaściwych warunków sanitarno higienicznych w pomieszczeniach placówek oświatowo-wychowawczych oraz internatów;
- **1 interwencja** dotyczyła problemu wszawicy;
- **1 interwencja** w związku z wystąpieniem zakażenia meningokokami u dziecka uczęszczającego do placówki opieki nad dziećmi do lat 3.

W 6 przypadkach interwencje uznano za zasadne.

Podsumowanie:

- Przekazywane środki finansowe przez organy założycielskie na rzecz placówek pozwalają na realizację obowiązków określonych w decyzjach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. – poprawę warunków uzyskano w 13 obiektach oświatowo – wychowawczych.
- W porównaniu do lat ubiegłych wydano mniej decyzji administracyjnych w związku z czym stan placówek na terenie miasta Gorzowa Wlkp. ulega systematycznej poprawie.
- Jak wynika z danych dotyczących dożywiania uczniów co roku liczba posiłków refundowanych znacząco maleje.
- Nie stwierdzono nieprawidłowości oceniając rozkład zajęć lekcyjnych w placówkach pod kątem równomiernego obciążenia uczniów zajęciami
- Czynności kontrolne w publicznych i niepublicznych przedszkolach oraz szkołach podstawowych wykazały prawidłowe dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii uczniów.

6. Działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Zadania wykonywane w ramach działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego posiadają charakter prewencyjny, mający na celu ochronę zdrowia ludzi przebywających zarówno w obszarze, jak i w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć. Działania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych.

Realizując ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego zwracano uwagę na rozwiązania mające na celu ochronę ludzi oraz elementy środowiska naturalnego przed ewentualnym niekorzystnym wpływem planowanych zamierzeń na poszczególnych etapach inwestycyjnych, tj. począwszy od planowania przestrzennego,

poprzez projektowanie, budowę, aż do rozpoczęcia funkcjonowania inwestycji. Szczególną uwagę w tym zakresie poświęcano lokalizacji planowanych inwestycji, rozwiązaniom technicznym i organizacyjnym, zastosowaniu właściwych materiałów budowlanych i instalacyjnych oraz zagwarantowanie właściwych warunków pracy i pobytu ludzi w pomieszczeniach (właściwa funkcja pomieszczeń, odpowiednie oświetlenie i wysokość, odpowiednia wymiana powietrza w pomieszczeniach, jakość wody przeznaczonej do spożycia, dostępność do odpowiednio wyposażonych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych).

Tabela 8. Działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego na terenie miasta Gorzowa Wlkp. w latach 2021–2023

L.p.	TEMAT	rok 2021	rok 2022	rok 2023
1.	Ilość wydanych opinii o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	2	10	10
2.	Ilość wydanych opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	0	2	1
3.	Ilość wydanych opinii w ramach procedury ponownej oceny oddziaływania na środowisko	0	0	0
4.	Ilość wydanych opinii sanitarnych dot. konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	12	13	11
5.	Ilość uzgodnionych dokumentacji projektowych	4	6	2

6.	Ilość opinii dotyczących spełnienia wymagań sanitarnych m.in. w obiektach użyteczności publicznej: przedszkola oraz szkoły dla dorosłych	17	1	14
7.	Ilość wydanych decyzji dotyczących zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym zakresie warunków technicznych	0	0	2
8.	Ilość wydanych postanowień w sprawie uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektu decyzji o warunkach zabudowy	0	0	1
9.	Ilość wydanych opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego na podstawie art. 56 Prawa Budowlanego	11	22	21
	Ilość wydanych opinii ogółem	46	54	62
8.	Ilość kontroli w związku z przekazaniem do użytkowania obiektów budowlanych	9	25	27
9.	Ilość kontroli w obiektach użyteczności publicznej	16	1	17
10.	Inne kontrole i wizje lokalne	1	2	4
	Ilość przeprowadzonych kontroli (wizji lokalnych) ogółem	26	28	48

W 2023 r. przeprowadzono na terenie miasta Gorzowa Wlkp. ogółem 48 kontroli sanitarno-technicznych oraz wydano 62 opinie sanitarne.

W roku 2023 r. dominowały sprawy dotyczące wydania opinii w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego na podstawie art. 56 Prawa Budowlanego. W tym zakresie ogółem wydano 21 opinii sanitarnych, w jednym przypadku stwierdzono, iż obiekt budowlany został wykonany niezgodnie z projektem budowlanym oraz przepisami prawa.

Ponadto wydano 11 opinii sanitarnych w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w 7 przypadkach stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w 4 przypadkach nałożono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Przy podejmowaniu decyzji zwracano uwagę głównie na lokalizację, skalę przedsięwzięcia oraz możliwe negatywne oddziaływania na zdrowie bądź życie ludzi oraz środowisko naturalne.

Na etapie opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wydano 10 opinii o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w przypadku 4 spraw zaopiniowano negatywnie rozwiązania przyjęte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W 3 przypadkach nie wskazano rodzaju usług jakie planuje się usytuować na terenie objętym planem, w 1 przypadku zabudowa wynikająca z zamierzeń planistycznych mogła stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia okolicznych mieszkańców.

Ponadto wydano 13 opinii dotyczących spełnienia wymagań sanitarno-technicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz 1 zaświadczenie na podstawie art. 17 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1743).

W stosunku do lat poprzednich ilość wydanych opinii oraz przeprowadzonych kontroli ogółem zwiększyła się. Wynika to głównie z faktu, iż w 2021 r. oraz 2022 r. pracownicy PSSE w Gorzowie Wlkp. zaangażowani byli w działania mające na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się zakażeń COVID-19. W 2023 r. stosunku do 2022 r. zwiększyła się znacząco ilość wydanych opinii o obiektach użyteczności publicznej.

Ponadto we wrześniu 2023 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którą nadano właściwym organom inspekcji sanitarnej nową kompetencję dotyczącą uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego w trybie art. 106 Kodeksu postępowania

administracyjnego. W związku z tym dla terenu miasta Gorzowa Wlkp. wydano 1 postanowienie pozytywnie uzgadniające rozwiązania higieniczne i zdrowotne zawarte w przedłożonym projekcie decyzji.

Podsumowanie:

- W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w związku z oddawanymi do użytkowania inwestycjami, na terenie miasta Gorzowa Wlkp. nie stwierdzono bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.
- Na podstawie przeprowadzonych kontroli obiektów w związku z ich przekazaniem do użytkowania stwierdzono, że w większości przypadków obiekty zostały wykonane zgodnie z projektem budowlanym oraz z przepisami prawa.
- Znaczący wzrost spraw związanych z wydaniem opinii sanitarnej dotyczących spełnienia wymagań higienicznych i sanitarnych w obiektach użyteczności publicznej świadczy o rozwoju oświaty na terenie miasta Gorzowa Wlkp.
- Ilość przeprowadzonych kontroli oraz wydanych opinii uzależniona jest od liczby wpływających wniosków o wydanie opinii sanitarnych oraz zawiadomień o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektu.

7. Działalność w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania organów Inspekcji Sanitarnej należy m. in. koordynacja i nadzór działalności oświatowo- zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Działania te realizowane były w 2023 r. w oparciu o wytyczne Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz sytuację epidemiologiczną Miasta Gorzowa Wlkp. W 2023 r. zasadnicze kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej obejmowały:

- kontynuację i wdrażanie programów profilaktyczno – edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym,
- wspieranie realizatorów programów edukacyjnych poprzez: organizowanie szkoleń, udzielanie pomocy merytorycznej oraz udostępnianie materiałów edukacyjnych,
- współpracę z samorządami lokalnymi, instytucjami,
- upowszechnianie realizowanej problematyki prozdrowotnej w lokalnych środkach masowego przekazu,

- monitorowanie i ewaluację realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych.

W celu umacniania zdrowia mieszkańców miasta Gorzowa Wlkp. oraz kształtowania ich właściwych zachowań prozdrowotnych, zagadnienia problemowe dotyczyły:

- profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowotnych następstw palenia tytoniu oraz zażywania środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”,
- profilaktyki nadwagi i otyłości poprzez promowanie zbilansowanej diety i aktywności fizycznej,
- zapobiegania nowotworom,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- zachowań zdrowotnych kobiet w ciąży.

Zadania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej były realizowane i koordynowane na bazie 9 programów prozdrowotnych oraz 19 kampanii edukacyjnych. Organizowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną w placówkach nauczania i wychowania, placówkach służby zdrowia, placówkach wypoczynkowych dzieci i młodzieży, współpracowano z instytucjami i organizacjami, środkami masowego przekazu. Ponadto:

- udzielano porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie,
- prowadzono narady i szkolenia dla pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli organizacji społecznych i stowarzyszeń w zakresie metodyki oświaty zdrowotnej i działań na rzecz promocji zdrowia,
- prowadzono edukację zdrowotną wśród dzieci i młodzieży.

Działalnością oświatowo – zdrowotną objęto podmioty lecznicze oraz placówki nauczania i wychowania. W tym celu przeprowadzono 126 wizytacji, 92 narady, udzielono 440 porad metodycznych oraz 211 zajęć edukacyjnych (warsztaty, prelekcje, wykłady, szkolenia) dla 3800 dzieci i młodzieży szkolnej oraz kadry pedagogicznej. Edukacją bezpośrednią objęto społeczność lokalną liczącą ok. 4000 osób (z uwzględnieniem dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich rodziców bądź opiekunów).

W ramach współpracy z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp. przeprowadzono 6 „Patroli Zdrowia” skierowanych do sprzedawców osiedlowych sklepów spożywczo-monopolowych osiedli Staszica, Zawarcia, Górczyn, Manhattan w Gorzowie Wlkp. oraz ich klientów. Ich głównym celem, poza edukowaniem pracowników oraz właścicieli sklepów spożywczo – monopolowych w aspekcie konsekwencji prawnych i moralnych wynikających ze sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim, była dystrybucja materiałów edukacyjnych zawierających podstawowe informacje dotyczące szkodliwości

zdrowotnych wynikających z zażywania środków odurzających nieznanego pochodzenia tzw. „dopalaczy”.

W ramach lokalnych kampanii edukacyjnych podczas trwających wypoczynków letniego i zimowego we współpracy z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp. wśród uczestników wypoczynku letniego/zimowego przeprowadzono 73 prelekcje, których elementem była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych. Dystrybuowano tematyczne materiały edukacyjne.

Dodatkowo, na bieżąco opracowywano prezentacje multimedialne, opracowywano ulotki informacyjno – edukacyjne, dystrybuowano materiały edukacyjne, zamieszczano komunikaty na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym Facebook.

Realizowano działania ponadprogramowe w formie zdalnej w zakresie obchodów m.in.: Światowego Dnia Zdrowia (7 kwietnia), Dni Walki z Rakiem, Miesiąca Profilaktyki Raka Piersi (październik), Europejskiego Tygodnia Walki z Rakiem Szyjki Macicy (21-27 stycznia), Światowego Dnia Bez Tytoniu (31 maja), Światowego Dnia Rzucenia Palenia (21 listopada), Dnia Lekkiego Tornistra (1 października), Europejskiego Tygodnia Szczepień Ochronnych (24-30 kwietnia), Światowego Dnia Walki z Otyłością (24 października), Światowego Dnia Walki z AIDS (1 grudnia).

Kampania edukacyjna „Światowy Dzień Bez Tytoniu”. Powiatowy EVENT / impreza prozdrowotna

Uzależnieniom MÓWIMY stanowcze NIE! – pod takim hasłem świętowaliśmy obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej –Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. wraz z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. przeprowadzili cykl zajęć edukacyjnych z zakresu uzależnień, jakim mogą ulec młodzi ludzie sięgający po substancje psychoaktywne.

Dyskusja dotyczyła zagrożeń płynących z eksperymentowania ze środkami odurzającymi i substancjami niewiadomego pochodzenia oraz składu, popularnie nazywane dopalaczami. Dodatkowo poruszono również temat szkodliwości nikotyny i palenia e-papierosa. Podsumowaniem obchodów był wspólny bieg w myśl hasła - „Biegnij z nami! RUCH TO ZDROWIE- liczy się każdy oddech”.

VI Gorzowski Tydzień Seniora

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna włączyła się w obchody VI Gorzowskiego Tygodnia Seniora. Wygłoszono wykład dotyczący zasad zdrowego odżywiania oraz suplementów w diecie. Zorganizowano również Strefę Zdrowia – punkt informacyjno-edukacyjny.

HAPPENING - RAKOWI, MÓWIMY NIE!

Apelowano także wśród napotkanych osób do zapoznania się z treścią **KODEKSU WALKI Z RAKIEM** – gotową instrukcją podpowiadającą, w jaki sposób zachować zdrowie oraz poprawić jego stan. Wskazującą, jak przez proste, codzienne działania obniżyć ryzyko zachorowania na nowotwory złośliwe. Wszystkie informacje w nim zawarte opierają się na dowodach naukowych – są pewne, rzetelne i sprawdzone.

KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI PROFILAKTYCZNEJ
wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych
- zajęcia edukacyjne, punkty informacyjno – edukacyjne PIKNIKI ZDROWIA-

MŁODOŚĆ WOLNA OD UZALEŻNIEŃ

- wolna od narkotyków, wolna od energetyków i wolna od papierosów

W trosce o zdrowie publiczne naszych najmłodszych mieszkańców powiatu łączymy siły i edukujemy. Mózg zapisuje to co się dzieje na co dzień, przetwarzając dochodzące do niego bodźce zewnętrzne ale również może być pobudzany sztucznie przez różne substancje chemiczne. Każdy człowiek dąży do tego aby jego życie było lepsze i doświadczało przyjemnych doznań. Musi wykorzystywać własną aktywność i dokonywać takich wyborów, które nie szkodzą jemu samemu oraz osobom go otaczającym.

ZDROWO JEM, WIĘCEJ WIEM.

Mali Promotorzy Zdrowia, doskonale znają zasady zdrowego i racjonalnego odżywiania, wiedzą dlaczego trzeba myć ręce, kiedy to robić koniecznie i jak myć ręce właściwie!

DZIAŁANIA WELLBEINGOWE, prowadzone w [SC Johnson, A Family Company](#) - zasługują na pochwałę!

Podczas trwającego dnia, pełnego „zdrowych atrakcji ” mieliśmy okazję przeprowadzić warsztaty z zakresu kształtowania zachowań prozdrowotnych, w tym budowania czujności i świadomości onkologicznej. Dla [SC Johnson, A Family Company](#), zdrowie pracownika jest najwyższym priorytetem, ponieważ zdają sobie sprawę z tego, że ma ono bezpośredni wpływ na działanie całej organizacji.

Wiodącym założeniem akcji prozdrowotnej było promowanie profilaktyki chorób oraz rozwiązań wspierających zmaganie się z aktualnymi problemami zdrowotnymi pracowników.

KONFERENCJA NAUKOWO- SZKOLENIOWA pt. „W TROSCE O ZDROWIE PUBLICZNE – BEZPIECZEŃSTWO SZCZEPIEŃ”

Nasze Dialogi Wakcynologiczne posłużyły przedstawieniu prawdziwego i aktualnego stanu wiedzy. Stały się również przestrzenią do dyskusji nad bardziej wartościowym źródłem informacji na temat szczepień. Informacji nie tylko dla przedstawicieli zawodów medycznych i profesjonalistów zdrowia publicznego, ale dla wszystkich zaangażowanych w realizację Programu Szczepień Ochronnych, w tym polityków, samorządowców, parlamentarzystów, menadżerów ochrony zdrowia i dziennikarzy.

Konferencja to odpowiedź na sygnalizowane przez specjalistów zapotrzebowanie oraz doskonała okazja wymiany doświadczeń.

SZCZEPHENIA TO NASZE ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO.

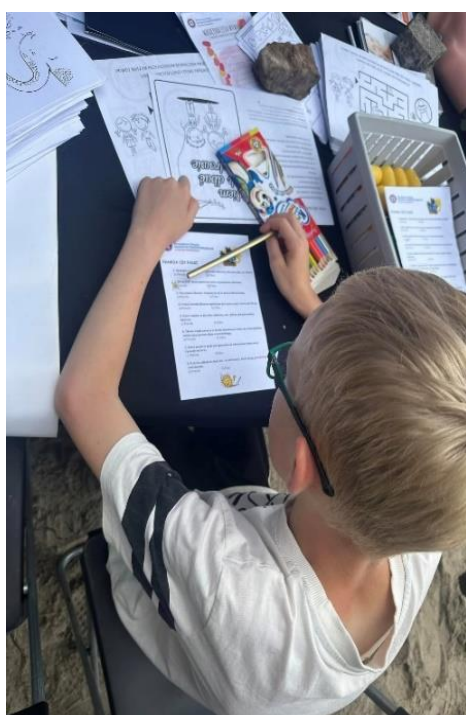
AKTYWNI I ZDROWO -#TRZYMAJFORMĘ

Pracownice Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Gorzowie Wlkp. w przerwach między meczami, przeprowadziły cykl prelekcji w zakresie higieny osobistej i odżywiania u młodego piłkarza.

PIKNIKI ZDROWIA I PROFILAKTYKI

Wszyscy łączyliśmy siły mając wspólny kierunek – ZDROWIE!

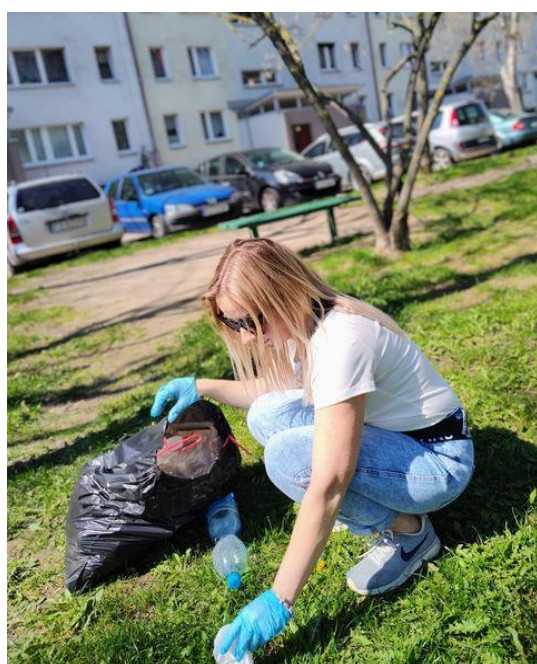

KARTKI Z KALENDARZA, których celem jest promocja zdrowego stylu życia i motywowaniem nas, wrocławian, do zdrowych nawyków.

DZIEŃ ZIEMI

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno -Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. włączyli się w akcję "Wszystkie śmieci są nasze". Dzień Ziemi powinien trwać przez cały rok, bo w trakcie 365 dni mamy szansę zrobić coś dobrego dla siebie i Ziemi.

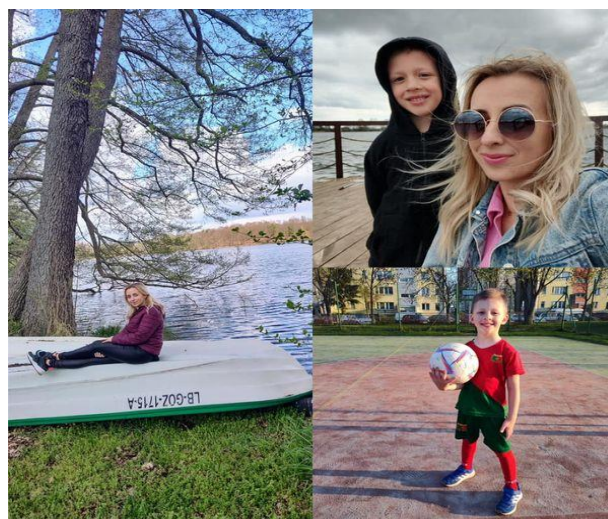
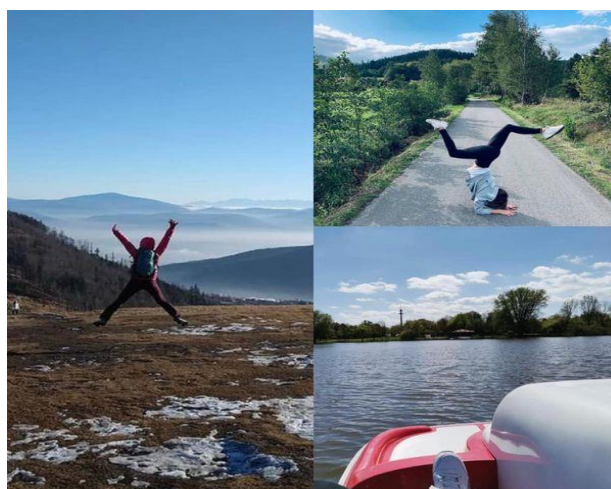
Rekomendujemy, także przeprowadzenie działań poświęconych zagadnieniom szeroko rozumianej ochrony środowiska, segregacji odpadów, dbania o przyrodę i zasoby naturalne, życia w duchu less waste.

KIERUNEK ZDROWA I AKTYWNA MAJÓWKA.

Sportowa majówka to doskonały sposób na wypoczynek! Nabierzmy energii i rozruszajmy ciało podczas długiego weekendu majowego warto postawić na aktywny wypoczynek.

ŚWIATOWY DZIEŃ HIGIENY RĄK

- dbajmy o siebie i innych, jednoczmy siły dla bezpieczeństwa zdrowotnego - myjmy ręce!

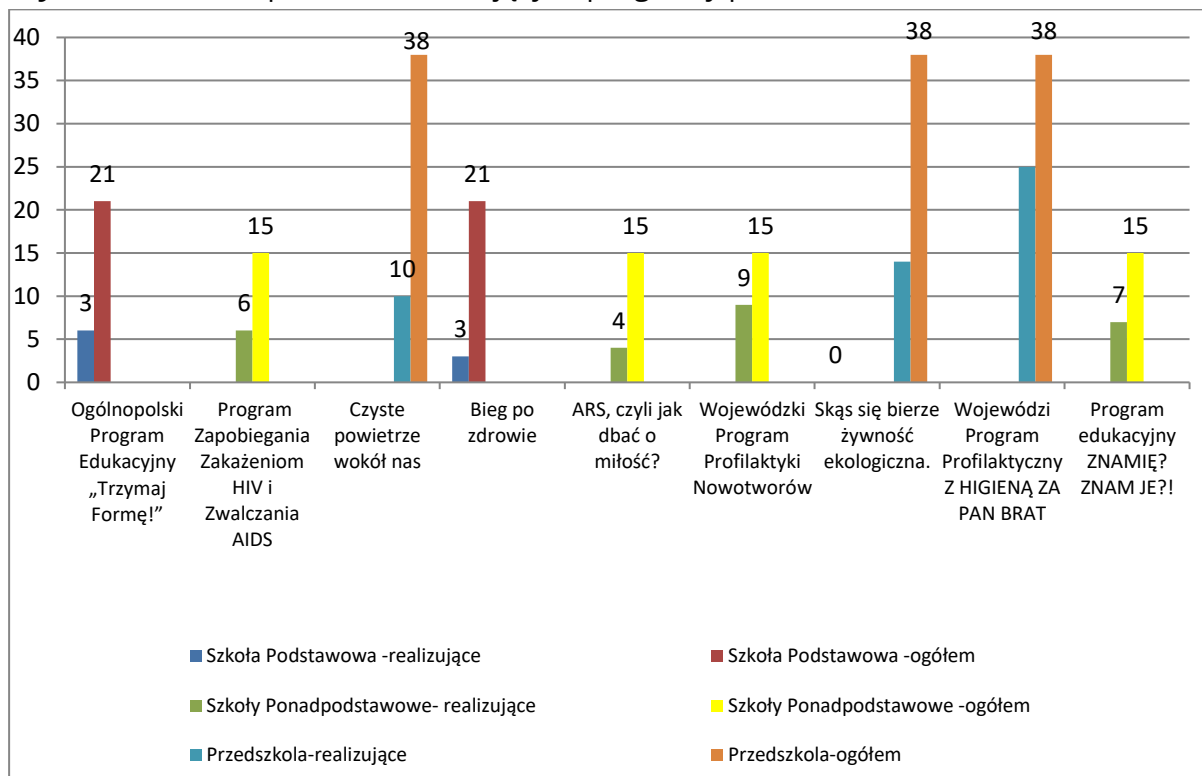

DEKALOG BEZPIECZNYCH I ZDROWYCH WAKACJI.

Wykres 16. Liczba placówek realizujących programy prozdrowotne w 2023 r.

Placówki oświatowo-zdrowotne, które nie przystąpiły aktywnie do realizacji proponowanych programów prozdrowotnych na bieżąco, w ciągu całego roku szkolnego wdrażają tematykę promowania zdrowego stylu życia. Zauważalny jest fakt, iż świadomość społeczeństwa lokalnego w zakresie promocji zdrowia wzrasta w miarę prowadzonej profilaktyki i realizacji przedsięwzięć prozdrowotnych.

8. Zestawienie tabel i wykresów

Wykresy:

1. Wykres nr 1 Ilość zachorowań na gripę potwierdzonych badaniem laboratoryjnym w latach 2021 – 2023;
2. Wykres 2 Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2021 – 2023;
3. Wykres 3 Salmonella – zatrucia pokarmowe 2021 – 2023;
4. Wykres 4 Zachorowania na gruźlicę w latach 2021 – 2023;
5. Wykres 5 Przypadki potwierdzone COVID-19 w latach 2021 – 2023;
6. Wykres 6 Liczba dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni odmówili wykonania obowiązkowych szczepień w latach 2019 -2023;
7. Wykres 7. Stan sanitarny nadzorowanych grup obiektów wyrażony w ilości kontroli kwestionujących stan sanitarno-higieniczny w stosunku do kontroli przeprowadzonych w latach 2000-2023;
8. Wykres 8. Liczba nakazów w decyzjach nakładających obowiązki usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości;
9. Wykres 9. Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe w latach 2021-2023 w zakładach objętych nadzorem;
10. Wykres 10. Liczba stwierdzonych przypadków chorób zawodowych w latach 2021-2023;
11. Wykres 11. Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie Gorzowa Wlkp. będące pod nadzorem sanitarnym w 2023 r.;
12. Wykres 12. Liczba placówek opiekuńczych dla dzieci do lat 3 funkcjonujących na terenie Gorzowa Wlkp. w latach 2021 r. – 2023 r.;
13. Wykres 13. Liczba wydanych decyzji administracyjnych ogółem i decyzji zmieniających termin na terenie Miasta Gorzów Wlkp. w latach 2021-2023;
14. Wykres 14. Odsetek placówek posiadających meble z certyfikatami;
15. Wykres 15. Dożywianie uczniów w latach 2021-2023;
16. Wykres 16. Liczba placówek realizujących programy prozdrowotne w 2023 r.

Tabele:

1. Tabela 1. Zestawienie liczby zaszczepionych dzieci (mieszkańców miasta Gorzowa Wlkp.) w latach 2021, 2022 i 2023;
2. Tabela 2. Obiekty użyteczności publicznej;
3. Tabela 3. Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu żywnością w latach 2001 – 2023;
4. Tabela 4. Działania kontrolno-represyjne w latach 2021-2023;

5. Tabela 5. Aktualne obowiązki wynikające z wystawionych w 2023 r. decyzji administracyjnych;
6. Tabela nr 6. Prolongowane obowiązki wynikające z wystawionych w latach poprzednich decyzji administracyjnych;
7. Tabela 7. Klasyfikacja według ilości posiadanych certyfikatów;
8. Tabela 8. Działalność w zakresie ZNS na terenie miasta Gorzowa Wlkp. w latach 2021-2023.

mgr inż. Dorota Słowińska
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Gorzowie Wielkopolskim
/podpisano elektronicznie/

